

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΔ'.

Τῆς 18 Ἰανουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ χιλιεστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους ἡμέραν τρίτην συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν πληρεξουσίων· εὐρεθέντων δὲ παρόντων διακοσίων εἴκοσι τριῶν καὶ ἀπόντων δεκαοκτὼ ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχαμένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν διαγραφὴν προτάσεώς τινος, ἀνακληθείσης συναινέσει τῆς Συνελεύσεως παρὰ τοῦ προτείναντος πληρεξουσίου, γενόμενα παραδεκτὰ, ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Ὁ Πρόεδρος ἀνέγερθε μετὰ ταῦτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ σχεδίου τοῦ ψηφίσματος, ἀρχομένης ἀπὸ τὸν παράγραφον δεύτερον τοῦ πρώτου μέρους, ἔχοντα ὡς ἐξῆς· α τοὺς μεταναστεύσαντας ἐκ τῶν λαβουσων τὰ ὄπλα εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἐπαρχιῶν μέχρι τοῦ ἔτους 1837».

Ἀνεγνώσθησαν παρὰ τινος τῶν γραμματέων δύο ἐκθέσεις, ἔχουσαι σχέσιν πρὸς τὸ συζητούμενον ἀντικείμενον, ἡ μὲν τοῦ πληρεξουσίου Θρακοβουλγαρῶν Χατζῆ Χρήστου, ἡ δὲ τοῦ πληρεξουσίου Ζερβάκου.

Μετὰ ταῦτα εἰς τῶν πληρεξουσίων λαβὼν τὸν λόγον πρῶτος, ἐπρότεινε τὴν ἐξῆς τροποποίησιν τοῦ δευτέρου παραγράφου, ἔχουσαν οὕτως·

α 2) Τοὺς ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων μεταναστεύσαντας κατοίκους πόλεως, κωμοπόλεως, ἢ χωρίων, ὅσα ἔλαβον πραγματικῶς τὰ ὄπλα εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, καὶ ἀπεκλείσθησαν τῶν ὀρίων τοῦ Κράτους, καὶ τοὺς ἀγωνισθέντας μετ' αὐτῶν εἰς τὰ αὐτὰ μέρη, ἐγκατασταθέντας δὲ οἰκογενειακῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα μέχρι τοῦ ἔτους 1834· καὶ τὰ τέκνα ὧν τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπαγομένων. Τὴν τροποποίησιν ταύτην, εἶπε, θεωρεῖ ὡς δικαιότεραν, διότι κατ' αὐτὴν δὲν ἀποκλείονται μήτε οἱ Σάμιοι μεταναστεύσαντες εἰς τὰ 1833.

Ἄλλος δὲ πάλιν πληρεξυσίος, τροποποιῶν τὸ ε'. ἐδάφιον τοῦ ψηφίσματος ὡς ἐξῆς· α τοὺς μεταναστεύσαντας κατοίκους τῶν μαρῶν ἐκείνων τῶν ἐπαρχιῶν τὰ ὁποῖα ἔλαβον τὰ ὄπλα ὑπὲρ

τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ ἔτους 1837, καὶ ἐγκατασταθέντας οἰκογενιακῶς εἰς τινὰ δῆμον τοῦ Βασιλείου, ἢ συνοικίσαντας πόλιν ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, παρατήρησεν, ὅτι προσθέτει τὸ α κατοίκους », διότι ἐνδέχεται νὰ ὑπῇρχουν αὐτόχθονες τῶν ἐπαναστησάντων μερῶν, ἀλλ' εἰς ἀλλοδαπὴν τότε εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς τοιούτους βεβαίως ἢ ἐν πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὰ αὐτὰ δικαιώματα, καὶ νὰ τοὺς θεωρήσωμεν ἐξ ἴσου μὲ τοὺς ἀγωνισθέντας. καὶ καταστραφέντας. Ἐπαρχίων, ἀλλ' αἱ ἐπαρχίαι δὲν ἐλάβον ὁλοκληρῶς τὰ ὄπλα, ἐπομένως πρέπει νὰ εἴπωμεν τῶν μερῶν ἐκείνων τῶν ἐπαρχίων, τὰ ὑποία ἐλάβον τὰ ὄπλα.

Παραδέχομαι ὡς χρονικὸν ὄρον μεταναστεύσεως τὸν 1837. διότι ἡ μετανάστευσις πρὶν ἦτον ἀδύνατος, ἀπαγορευούσης αὐτὴν τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς· δεύτερον δὲ, διότι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων ἐλάβον ἀπὸ τὰ πρωτόκολλα τῶν δυνάμεων ὡς προθεσμίαν μεταναστεύσεως τὴν « μέχρι τοῦ ἔτους 1837 ». Ἐπίσης ἐπρόσθεσα, εἶπεν, « τοὺς ἐγκατασταθέντας οἰκογενιακῶς εἰς τινὰ δῆμον τοῦ Βασιλείου », διότι, ὅπως πρέπει νὰ εἴμεθα δίκαιοι πρὸς τούτους, οὕτω πρέπει ν' ἀσφαλίσωμεν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Ἄνευ τούτου θέλει συμβῇ ὅ,τι καὶ μέχρι τοῦδε, εἰσερχομένων εἰς τὰς δημοσίας θέσεις ἀνθρώπων ξένων, λαμβανόντων χρήματα καὶ ἀπερχομένων· προσθάτει πρὸς τούτοις, εἶπεν, « ἢ συνοικίσαντες πόλιν », ὥστε νὰ περιληφθῶσιν εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν καὶ οἱ Ἑρμουπολίται.

Ἄλλος δὲ μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ἀντιπροσωπεύων Ἕλληνας συναδελφοὺς καὶ ἀγωνιστάς, κατοίκους ἐπαρχίας, ἥτις ἐλαβε μὲν τὰ ὄπλα, καὶ ὑπέστη τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς καταστροφῆς, ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπεκλείσθη τῶν Ἑλληνικῶν ὀρίων, καὶ διατηρήσας μέχρι τοῦδε σιωπὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, θεωρῶ ἐγκλημα τὴν παραιτέρω σιωπὴν μου. Δὲν θέλω ἀναφέρει ψηφίσματα, καὶ Συντάγματα, τὰ ὅποια οἱ πρὸ ἐμοῦ λαλήσαντες παρέστησαν. Σὰς ἐνθυμίζω μόνον δύο τινὰ, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζω τὰς προτάσεις μου. Εἰς τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Α. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἑρμιόνη ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἀναφέρεται, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι ἀδιαίρετον, καὶ σύγκειται ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι ἐλάβον τὰ ὄπλα, καὶ τὰ δικαιώματα τῶν κατοικούντων εἰς αὐτάς Ἑλλήνων. θέλουν εἶσθαι κοινὰ εἰς ὅλους. Ταῦτα ἐπαναλαμβάνονται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Συντάγματος τῆς ἐν Τροιζήνῃ Συνελεύσεως. Διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων τὸ ἔθνος διεκήρυξε τὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τὸν ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον τῶν λαβόντων τὰ ὄπλα ἐπαρχίων,

εἴτε ἐλευθέρων, εἴτε μὴ, ἀλλὰ τὸ ἔθνος ἐνόησε συγγρῶνως, ὅτι δὲν ἤρκει μόνον νὰ διακηρύξῃ τὴν ἐνότητά τῶν λαβουσῶν τὰ ὄπλα ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὴν ἐνότητά των ψυχὴν, καὶ πραγματοποιήσιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐψήφισε τὴν ἐνότητά των δικαιωμάτων. Ἰδοὺ ἡ ἰδέα, ἣτις χαρακτηρίζει τὸ μέγεθος, καὶ τὸν νοῦν τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἀλλ' ἡ ἐνωσις αὕτη διασπᾶται κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος, ὅστις κατακερματίζει τὰς ἐπαρχίας εἰς πόλεις, κομμοπόλεις καὶ χωρία.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν προλαβουσῶν ἐθνικῶν Συνελεύσεων δὲν ἐθέσπισαν ποτὲ τοιαύτην κατακερμάτισιν· ἐνόησε βεβαίως, ὅτι κατὰ τὰς ἐποχὰς ἐκεῖνας, ὅτε ἡ κληρονομία τῶν ὀπλῶν ἀντὶ τῆς ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαναστατήσῃ ἐν χωρίον, χωρὶς νὰ ᾖναι σύνθημα κοινὸν τῆς ἐπαρχίας. Τὸ πυρόβολον ἐνὸς χωρίου ἔφερεν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ χωρίου τὴν ἐπανάστασιν, ἥ, ἂν αὕτη ἐπρολαμβάνετο, τὴν σφαγὴν καὶ τὴν καταστροφὴν, ἐγνώρισαν οἱ πατέρες ἐκεῖνοι τοῦ ἔθνους, ὅτι, κατακερματίζοντες τὰς ἐπαρχίας, ἐσμίκρυνον τὸν μέγιστον ἀγῶνα τὰ πράγματα λαμβάνουν μέγεθος ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ ποῦν καὶ ποσόν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν τόπον, καὶ χρόνον. Καθὼς γὰρ παρετείνετο τὸν χρόνον τοῦ 1829, οὕτω καὶ σήμερον πρέπει νὰ δώσῃτε τὴν ἀληθῆ ἐκτασιν τοῦ ἀγῶνος ἐὰν ὁ ἀγὼν ᾖτον μικρὸς, δὲν ἐθέλε προσελκύσει τὰς συμπαθείας τῆς Εὐρώπης.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὸ ψήφισμα τῆς Ἑρμιόνης, δι' αὐτοῦ, εἶπε καὶ διὰ τοῦ Συντάγματος τῆς Γροζῆνης ἐψηφίσθη τὸ ἀδιάσπατον τῶν ἐπαρχιῶν. Ταῦτα δὲ δὲν ἐψήφισαν οἱ σεβαστοὶ ἐκεῖνοι πατέρες τοῦ ἔθνους, ὁρμώμενοι ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν Κράτος θὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς λαβούσας τὰ ὄπλα ἐπαρχίας, διότι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἀπὸ πρότερον, συνηγμένον ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἤρχησε νὰ ἀποτάλλῃ τὰς ἐλπίδας, ὅτι δύναται νὰ συμπεριλάβῃ τὰς ἐξω ἐπαρχίας, καὶ ὅτι αὐταὶ θ' ἀποτελέσωσιν ὅλον/ερῶς μέρος τῆς ἑλληνικῆς ἑπικρατείας. Ὅτε ἡ Συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν προφανῆ τὸν κίνδυνον τοῦ Μεσολογγίου, ἀπεφάνισε τὴν διάλυσίν της, ἐσύστικσε, διαλυομένη δύο ἐπιτροπὰς· τὴν Διοικητικὴν, καὶ τὴν τῆς Συνελεύσεως, εἰς τὰς ὁδηγίας πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην περὶ τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας παρήγγειλε μεταξὺ τῶν ἄλλων α νὰ ἐπιμείνη διὰ τὴν ἀπολευθέρωσιν τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ τῶν Νήσων, ν' ἀπαιτήσῃ δὲ πρὸς τούτοις, καὶ δι' ὅσα ἄλλα μέρη ἔλαβον τὰ ὄπλα τὰ αὐτὰ δικαιώματα, ἐὰν τούτο ᾖναι κατορθωτὸν (ἄρθρον 5. ὁδῆγ.)· Τὴν διαπραγματεύσιν ταύτην ἀνεδέχθη τότε

ὁ νῦν πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ ἀρχῇ Κάνιγκ, καὶ ἐγίναν περὶ τούτου διάφορα διπλωματικά ἔγγραφα· αἱ δυνάμεις συντάσσουσαι τὰ πρωτόκολλα περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα τὰύτα, καὶ δὲν ἐλησμέ- νησαν τὴν δέκσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους διὰ τοὺς κατοίκους τῶν λαχούσων τὰ ὄπλα ἐπαρχιῶν. Ἀποκλείουσι τὰύτας ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἀπέδωκαν εἰς αὐτὰς τὸ δίκαιον διὰ τοῦ δικαίουματος τῆς μεταναστεύσεως· ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς μεταναστεύσεως δὲν πηγάζει μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιείκην τῶν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν κοινὴν εὐχὴν τοῦ ἔθνους. Τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι μᾶλλον ἀπόρροια τῶν ἀποστάσεων τοῦ ἔθνους, εἰς τὰς ἐπείας τὰ πρωτόκολλα τῶν Δυνάμεων, ὁρίσαντα τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς μεταναστεύσεως, ἔδωκαν τὸν τρόπον καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς πραγματοποιήσεως.

Διὰ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν ἀποστάσεων, καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῶν δυνάμεων ἐταυτίθησαν τὰ δικαιώματα τῶν κατοίκων τῶν ἐλευθέρων, καὶ μὴ ἐλευθέρων ἐπαρχιῶν. Αὐτόχθον εἶναι καὶ ὁ Σάμιος, καὶ ὁ Κῠς, καὶ ὁ Μακεδῶν, καὶ ὁ Θετταλὸς, καὶ Ἡπειρώτης, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην διαφοράν δὲν εὐρίσκω μεταξὺ τούτων καὶ τῶν αὐτοχθόνων τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος, εἰμὶ, ὅτι οὗτοι μὲν διὰ τῶν πρωτοκόλλων ἀπεσπάρσθησαν ἀπὸ τὸν Ὀθωμανικὸν ζυγόν, καὶ εἶδον τὰς πατρίδας τῶν ἐλευθέρων, ἐκεῖνοι δὲ κατεδικάσθησαν νὰ μένωσιν ὑπ' αὐτὸν ἀναγκαζόμενοι νὰ ἐγκαταλείψωσι τοὺς τόπους τῶν διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν ἐλευθερίαν ὑπὲρ τῆς ὑποῤας ἡγωνίσθησαν.

Εἰπόν τινες, ὅτι μόλις ὁ ἀγὼν ἤρχησε, καὶ ἀμέσως ἔπαυσεν εἰς τὰ ἐπαρχίας μας ἀλλ' ὅχι ἡ ἀντιχίσασα φωνὴ μίγρι τῆς ὀχθῆς τοῦ Εὐρύτου ἤρχησε καὶ εἰς ἡμᾶς ἄν οἱ ἐντολὲς μου ἦτο παρόντες, ἠθέλων εἶπε ἅς Ἕλληνες, καὶ ὑμεῖς ἐδράξαμεν ἀμέσως τὰ ὄπλα, κατ' εὐτυχίαν ὅμως κατεμετρήθημεν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς, ἄοπλοι πρὸς ἐνόπλους, καὶ τὰ σμήνη τοῦ ἐχθροῦ μᾶς κατεπλάκωσαν πρώτους. Κατεπολεμήσαμεν ὡς ἐμπροσθοφυλακὴ ὑμῶν, ὑπερασπίσθημεν τοὺς οἴκους, καὶ τάφους τῶν πατέρων μας· ἐπεκαλέσθημεν τὰς δυνάμεις σας ἀλλ' ἂ καὶ σε εἰς ἀπησχολημένοι μὲ τὸ ἐσωτερικὸν ἐχθρόν σας, δὲν ἐδυνήθητε νὰ μᾶς βοηθήσητε.

Ἐγκατελείφθημεν μόναι, καὶ ἐντεῦθεν αἰσφαγαί, καὶ πυρπολήσεις τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων μας. Οἱ δυνάμενοι δ' ἐξ ἡμῶν μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, διασχίσαντες τὸν ἐχθρόν, καὶ διασωθέντες ἐντὸς, συνηγωνίσθημεν μεθ' ὑμῶν. Τί δ' ἐπράξαμεν οἱ πλείότεροι ἡμῶν, τὰ γνωρίζουσι, καὶ τὰ σιωπῶ. Οἱ ἀπὸ τὸ γῆρας

καὶ τὴν ἀνάγκην πάσχοντες, ἐπεκύψαμεν εἰς τὴν ἀποτρόπαιον τύχην μας, ἕως ὅτου τὰ πρωτόκολλα μᾶς ἀνήγγειλαν τὴν μετανάστευσιν· ἤλθομεν, καὶ δὲν σᾶς ἐζήτησαμεν, εἰμὴ ἄρτον καὶ ὀλίγην γῆν, ὥς ἀν' ἀλλάγμα τῶν ἀπολεσθεῖσων ἰδιοκτησιῶν μας.

Διατί λοιπὸν ἀπαρνείσθαι δικαίωματα τὰ ὅποια ἐσεβάζθησαν αἱ προλαβούσαι συνελύσεις, καὶ αἱ προστατίδες δυνάμεις; Διατί θέλετε σήμερον νὰ μᾶς διασπάσῃτε, καὶ διαμελίσῃτε;

Δὲν θέλομεν τὰς δημοσίας θέσεις, καὶ ἂν σᾶς τὰς ζητήωμεν, μὴ μᾶς τὰς διδῇτε· ἔχετε τὴν ἐξουσίαν, ἀπολαύσαντες σύνταγματικὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ δὲν πρᾶχνοῦμεν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον οἱ ἀγῶνές μας, αἱ ἔθνικαὶ Συνελύσεις, καὶ αἱ προστατίδες Δυνάμεις μᾶς ἔδωσαν, τὸ δικαίωμα τῆς πολιτικῆς ἱκανότητος. Ὅλοι οἱ αὐτόχθονες ἀπολυούσι τοῦ δικαιώματος τούτου, καὶ μολοντοῦτο δὲν κατέχουν ὅλοι τὰς δημοσίας θέσεις. Τοῦτο διακρίνει κυρίως τὸν πολίτην ἀπὸ τὸν ξένον, καὶ ἄνευ τούτου εἴμεθα κατώτεροι καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ξένους, οἵτινες δὲν ἀποσπῶνται ἀπὸ τὰς ἐργασίας των διὰ τὰς υποχρεώσεις τοῦ ἐνόρκου, τοῦ μάρτυρος εἰς τὰ συμβόλαια, καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν στρατολογίαν, καὶ τὰ δημοτικὰ ἔθνη.

Τὸ ψήφισμα τῆς Ἑρμιόνης, καὶ τὸ Σύνταγμα τῆς Τροιζήνης, ἐπρόσθεσεν, εἶναι συνάλλαγμα, παράγον δικαίωματα καὶ υποχρεώσεις καὶ εἰς τὰ δύο μέρη. Τὰ ἰδιωτικὰ συναλλάγματα προστατεύονται ἀπὸ τὴν δημοσίαν ἠθικὴν, καὶ πίστιν. Τὸ δὲ ἔθνικόν συνάλλαγμα, ἀπροστάτευτον τάχα, δυνάμεθα σήμερον ν' ἀναστρέψωμεν;

Παρεκτροπαί, καὶ παράβιάσεις νόμων ἐπέφερον τὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων. Συνήλθομεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἐν τούτοις φρονοῦμεν, ὅτι δυνάμεθα νὰ παρεκτραπῶμεν τοῦ μεγίστου νόμου, καὶ νὰ καταπατήσωμεν ἔθνικὰ συναλλάγματα. Δὲν ἐνοήσαμεν ἴσως τὰς συνεπείας τοιαύτης παραβιάσεως.

Ὁ προλαλήσας ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς μεταναστεύσεως κατὰ τὴν προταθείσαν τροποποίησιν εἰς τὰ μέρη τὰ λαβόντα τὰ ὅπλα, ἐννοῶν τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία, καὶ ἄσως μὲ εἶπεν, ὅτι συμφωνεῖ μὲ τὸ ἄρθρ. 5 τῶν ὁδηγιῶν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται ἡ αὐτὴ φράσις. Ἀλλ' ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνέλευσις διὰ τῆς λειξέως μέρος δὲν ἐνοοῦσε τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία, ἀλλὰ τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἡ ἑρμηνεία αὕτη ἐδόθη ἀκολούθως εἰς τὸ ψήφισμα τῆς Ἑρμιόνης, καὶ τὸ Σύνταγμα τῆς Τροιζήνης.

Περαιίνων τὸν λόγον του, ἐπρότεινε τὴν ἐξῆς τροποποίησιν τοῦ β. παραγράφου τοῦ ψηφίσματος.

β) Τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ταῖς λαβούσαις μὲν μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, μὴ περιληφθείσαις δὲ ἐντὸς τῶν ὁρίων, ἀγωνισθέντας, καὶ μεταναστεύσαντας κατὰ τὰ πρωτόκολλα μέχρι τοῦ ἐτους 1837.

Ἔθεσεν ἐνταῦθα, εἶπεν, αὐτοὺς ἀγωνισθέντας, διότι χθὲς εἶπατε διὰ μόνους τοὺς ἀγωνιστάς τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἐνῶ καὶ οἱ ἐκτὸς ἡγωνίσθησαν, ἵνα μὴ φανῇ, ὅτι μετανάσται μόνον ἦλθον, καὶ δὲν ἐπολέμησαν.

πρωτόκολλα] διότι ἡ μετανάστευσις ἦτο δύσκολος διὰ τοὺς παλλάκας ἐπαναληφθέντας καὶ παρ' ἄλλων λόγους.

Ἄλλος, εἶπε, μὴ δυνάμενος νὰ θέλῃ καὶ ἐγὼ τὰς ἀκοάς σας μὲ ρητορικοὺς λόγους, περιορίζομαι νὰ προτείνω τὴν ἐξῆς τροπολογίαν· ἀνέγνω αὐτήν.

Ἔτερος δὲ λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ χθὲς περὶ τοῦ Ὑπουργείου λελεγμένα, ἂν καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνέπτυξε τὰ δέοντα, νομίζει ὅμως ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἀφορῶσι καὶ αὐτὸν τὰ λελεγμένα, καθὼ γράμματεύοντα ἄλλοτε εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείαν, καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος εἰς τὸ κοινόν, διατὶ νὰ μὴ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ δηλώσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι, ἐρ' ὅσον ἐγράμματέυσεν εἰς τὴν Γραμματείαν τῶν Ἐσωτερικῶν, δὲν ἐπαυσε ποτὲ τοῦ νὰ φρονῇ, ὅτι θέλει δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του, καὶ ὅτι ἐπομένως εἶναι ἕτοιμος νὰ δώσῃ εὐθύνας αὐτῶν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ὡς ἀρμόδιον δικαστήριόν του κατὰ τὴν πρᾶξιν τῆς 3 Σεπτεμβρίου, ἅμα ἡθελὼν τοῦ ζητηθῇ.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ προκείμενον, ἐπρόσθεσε, φρονῶ, ὅτι ὁ πληρεξούσιος Χαλκίδος χθὲς δὲν ἐξέφρασεν ἄλλο τι ὡς παρεξηγήθη, εἰμὴ ὅτι παρετάθη μὲν ὁ πόλεμος μέχρι τοῦ 1829, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἡγωνίσθησαν μέχρι τοῦ 1827.

Σήμερον δὲ ὁ πληρεξούσιος τῶν ἐποίκων Μακεδόνων, ἐκτείνων τὰ δικαιώματα, δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς λαβόντας τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἀγωνισθέντας, θέλων νὰ ὑπερασπισθῇ, ὅχι μόνον τὰ λαβόντα ὅπλα μέρη, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ λαβόντα, εἶπεν, ὅτι κἀνὲν μέρος δὲν ἔλαβεν αὐτὰ χωρὶς συνεννοήσεως τοῦ ἄλλου· ἀλλ' οὕτως ἀδικεῖ τοὺς ἀγωνισθέντας.

Εἶπεν ὁ ἴδιος, ὅτι αἱ ἐπαρχίαι ἐκείναι ὑπέκυψαν, διότι ἐγκατελείφθησαν, ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι δὲν εἶχε Τούρκους, ὡς ἐκείναι;

Ἐάν ἐπεκλήθη τὴν τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος βοήθειαν ὑπὲρ ἐκείνων, διατὶ δὲν ἐνθυμήθη ν' ἀναρρή καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων τὴν συνδρομὴν, ἥτις ἂν ἐλπίετο, καὶ Μακεδονία, καὶ Θετταλία ἤθελ ν εἶσθαι σήμερον ἐλεύθερα; ἐπεκκίεσθαι τὰ πρωτόκολλα. Ἡμεῖς σεβόμεθα τὰ πρωτόκολλα· ἀλλὰ ταῦτα δὲν λέγουσι περὶ ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ περὶ μερῶν τὰ ὅποια ἔλαβον τὰ ὅπλα· ἐπομένως ἐπικαλεσθεῖς ὁ προλαλήσας τὸ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐρμιόνης καὶ τὸ τῆς Τροιῆνος σύνταγμα, λέγοντα ἀεπαρχίαι ἐνῶ τὰ πρωτόκολλα λέγουσι μέρη, πρέπει νὰ μᾶς εἴπῃ, ποῖα τούτων εἶναι ἀληθῆ. Τὸ καθ' ἡμᾶς φρονοῦμεν, ἐπειδὴ τὰ πρωτόκολλα εἶναι μεταγενέστερα καὶ λέγουσι μέρη, ἡ δὲ ἐν Ἐπιδαύρῳ 3 Συνέλευσις λέγει ἐπίσης μέρη, ὅτι καὶ ἡ ἐν Τρωζήνι μετὰ ταῦτα Συνέλευσις, λέγουσα ἐπαρχίαι, δὲν ἀνῆρσε τὸ πραγματικὸν ὡς πρὸς τὰ μέρη· ποτὲ ἡ Ἑλλάς δὲν ἐννόητε μέρη, μὴ λαβόντα ὅπλα. Τὰ μέρη τὰ λαβόντα ὅπλα δὲν ἀποκλείουмен λέγοντες ἀγωνισθέντες, καὶ περιλαβάνοντες οὕτω πάντας τοὺς ἀγωνισθέντας μέχρι τοῦ 1829, ὥστε καὶ τοὺς Γάλλους, καὶ Ἀγγλοὺς καὶ Ρώσους, οἵτινες κατεναυμάχησαν τὸν Τουρκικὸν στόλον εἰς Νεόκαστρον.

Ἐκ ταύτης τῆς ιδέας ὁρμώμενος καὶ αὐτὸς, φρονεῖ, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ τεθῇ οὐδεμίαν προθεσίαν, φ' ἂναι μόνον ὁ παραδεχθεὶς ὁ μὲν νὰ ᾔναι ἐκ τῶν μερῶν τῶν λαβόντων τὰ ὅπλα. Ἡ Ἑλλάς ὀφείλει εἰς τὰ μέρη τὰ λαβόντα ὅπλα, διότι εἴμεθα, καὶ θὰ εἴμεθα σύντροφοι. Σέβεται τὰ πρωτόκολλα, ἀλλὰ καὶ ταῦτα, ἂν δὲν ὑπῆρχον, ἠθέλαμεν παραδεχθῆ ὅτι εἰς ἐκείνα ἐμπεριλαμβάνεται.

Εἶναι σύμφωνος, εἶπε, μὲ τοὺς ὅσοι εἶπον ὅτι ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ ᾔναι ἐγκαταστημένος, διότι γνωρίζομεν πολλοὺς, οἵτινες μένουν, ἐφ' ὅσον κατέχουν θέσεις.

Πολὺ ἀπατῶνται οἱ λέγοντες, ὅτι θ' ἴθιεν νὰ στερήσωμεν ἀνθρώπων πολιτικὰ δ καὶ ὄργανα· καθότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται ποῖος εἶναι Ἕλληνα, καὶ ποῖος πολίτης, εἰμὴ, ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς παρελθούσας καταχρήσεις, θέλει νὰ θέσῃ ὅρους ὡς πρὸς τοὺς καθέξοντας δικμ.σίαις θέσεις, μὴ δίδουσα αὐτὰς πρὸς καιρὸν, εἰμὴ εἰς τοὺς αὐτόχθονας, τοὺς ἀγωνιστάς, καὶ τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων τὰ ὅποια ἔλαβον τὰ ὅπλα. Εἰγὼ ἤθελε προσθέσει, ἐπρόσθεσε, καὶ τοὺς ἀγωνισθέντας εἰς τὰ λαβόντα τὰ ὅπλα μέρη, καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ἔλθωσιν· ἄς ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ, ἀλλ' ἄς ἐγκατασταθῶσι μεταξὺ ἡμῶν, ὥστε νὰ γίνωσι γνωστοὶ, καὶ νὰ παρέχωσιν ἀποχρόντως ἐχέγγυα, γεγόμενοι βου-

λευταί, καὶ Γερουσιασταί, ἂν θὰ ἔχωμεν τοιούτους, ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ συγγέωμεν μὲ τὰ δημόσια ὑπουργήματα.

Ἄλλος εἶπεν, ὅτι ἂν καὶ θεωρῇ τὸ ζήτημα λελυμένον, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Καλαρίτης καὶ Σηράκος ἀποτελοῦν μέρος τῶν Ἰωαννίνων· ὥστε ἐνῶ ἦσαν τὰ Ἰωάννινα πολιορκημένα ὑπὸ ὀγδοήκοντα χιλιάδων, οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἀνεχώρησαν, καὶ κατέφυγον εἰς Κάλανι καὶ Σηράκι, τὰ ὅποια ἦτο ἐπαναστατημένα· ἐπομένως καὶ αὐτοὶ ἠγωνίσθησαν. Εἰς τὴν Νάουσαν, ἣτις εἶναι μέρος τοῦ Ὀλύμπον ἦσαν πολλαὶ οἰκογένειαι, αἵτινες ἀνεχώρησαν.

Ἐνταῦθα παρετηρήθη ὑπὸ τινος, ὅτι, ὅσοι ἠγωνίσθησαν ἐκεῖσε, ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπομένως ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὰ χθὲς ἀποφασισθέντα.

Ἄλλος εἶπε, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως αἱ ἐπαρχίαι διηροῦντο εἰς μητροπόλεις, καὶ ἐπισκοπὰς, καὶ ὅχι ὡς ἐννοοῦμεν σήμερον τὴν διαιρέσιν τοῦ Κράτους κατ' ἐπαρχίαν· εἶναι φανερόν, ὅτι ἂν ἐν χωρίον ἐπανεστάτῃ οἱ Τούρκοι τρέχοντες, ἐλεηλάτουν ὅχι αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ ἑ. συμφωνεῖ μὲ τοὺς εὐόντας, ὅτι ὁ μεταναστεύσας πρέπει νὰ ἐγκατέστη· ἀλλὰ δὲν εἶναι γνώμης νὰ ἀποκλεισθῶν οἱ μεταναστεύσαντες ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἐγκατασταθέντες.

Ἄλλος εἶπεν, ὅτι ἀφ' ὅσον παρετήρησεν εἰς κανένα δὲν ὑπάρχει αἰσθημα κατὰ τῶν συναγωνισθέντων· διαφωνία ὑπάρχει 1), ἂν ὁλόκληροι ἐπαρχίαι ἐπαναστάτησαν, καὶ 2) περὶ τοῦ χρόνου· ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δὲν συμφωνεῖ τοῖς λέγουσιν, ὅτι καὶ ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων ἐπαναστάτησεν, ἀλλὰ πάλιν δὲν δέχεται, ὅτι ἐδύνατο νὰ γείνη κανὲν κίνημα χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγουμένην εἰδήσιν ὁ προεστὼς τῆς μητροπόλεως. Αἱ κινήσεις λοιπὸν ἐγίνοντο μὲν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλ' αἱ πόλεις δὲν ἐλάμβανον μέρος· οἷον τοῦτο θεωρεῖται, ἂν τεθῇ α ὁλικῶς ἐπαρχίαι, ἢ μέρη αὐτῶν ἢ ὡς πρὸς δὲ τὸν χρόνον, καὶ περὶ τούτου εἰπὸν τινες νὰ τεθῇ τὸ ἔτος 1834, ἄλλοι δὲ τὸ 1837, ἀλλ' ἐξεύρομεν, ὅτι πολλοὶ ἐμποδίσθησαν ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας· ἣτις καὶ μέχρι τῆς σήμερον φέρει κωλύματα, καὶ δὲν ἐμετανάστευσαν ἕως τὰ 1834, ὅθεν ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ εἰμεθα ἐπιεικεῖς· εἶναι σύμφωνος, ὅτι ὁ μεταναστεύσας πρέπει νὰ ἐγκατέστη.

Ἐφ' ἱκανὸν συζητηθέντος τοῦ ζητήματος τούτου, ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Συνελευσιν, ἂν ἐφωτίσθῃ ἀρκούντως, ἀφ' οὗ δὲ αὕτη ἀπεφάνθη καταφατικῶς, ἀνεγνώσθησαν αἱ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δοθεῖσαι πέντε τροπολογίαι, αἵτινες συνεχωρεύθησαν εἰς δύο, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη ἔχει ὥδε·

α Τοὺς ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νήσων μεταναστεύ-

σας κατοίκους πόλεων, χωμαπόλεων, ή χωρίων, και τοὺς αγωνισθέντας εἰς τὰ αὐτὰ μέρη; εγκατασταθέντας δὲ οἰκογενειακῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα μέχρι τοῦ 1837, και τὰ τέκνα ὧν τῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπαγομένων.

Ἡ δὲ δευτέρα εὔτω·

α Ταὺς μεταναστεύσαντας κατοίκους, και τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν μερῶν τῆς Στερεᾶς και τῶν νήσων τῶν λαβόντων τὰ ὅπλα εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἐλθόντα μέχρι τοῦ 1837, και εγκατασταθέντας οἰκογενειακῶς εἰς ἓνα τῶν δήμων τοῦ Βασιλείου.η

Μετὰ τὴν εὐκρινῇ τούτων ἀνάγνωσιν ἐτέθη τὸ ζήτημα α ὁ θέλων τὸ πρῶτον νὰ εἴπῃ, πρῶτον, ὁ θέλων τὸ δεύτερον νὰ εἴπῃ, δεύτερον. ο

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν δευτέραν τροπολογίαν διὰ ψήφων 116: 82.

Τότε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν β' τροπολογίαν διὰ ψήφων 116: 82, και ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκπληρῶν χρεῖα Προέδρου

Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Ι. ΚΩΔΕΤΤΗΣ.

Λ. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δρ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.

Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΙΑΣΙΣ ΑΕ΄.

Τῆς 19 Ἰανουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ἐνάτην τοῦ Ἰανουαρίου μὲνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρκοστοῦ τετάρτου ἔτους συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 12 ὥραν Π. Μ. πρὸ παντὸς ἄλλου ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ὥρας τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων. Τινὲς τῶν πληρεξουσίων παρετήρησαν, ὅτι κατὰ τὸν κανονισμόν τῶν συνεδριάσεων ἀρχεται καθ' ἐκάστην ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν 10 ὥραν Π. Μ., ἡ διάταξις αὕτη, εἶπον, καθ' ἡμέραν παραβιάζεται, και ἐπρότειναν τὴν αὐστηράν ὡς πρὸς τοῦτου ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ εἰς τὸ ἐξῆς.

Ἡ Συνέλευσις ὁμοφώνως ἐξέφρασε τὴν μὲν ἐπιθυμίαν.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν πληρεξουσίων· εἰρηθέντων δὲ πηρόντων διακροσίων εἴκοσι ἐννέα, ἀπόντων δὲ δεκαεννέα. Ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν συνεδρίαν.

Ἀναγινωσκομένῳ τῶν πρακτικῶν ἔλαβε χώραν ἡ ἐξῆς ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς τὴν ἐννοιαν τῆς λέξεως α τῆς Στερεᾶς ὡ τῆς παρὰδεχθείσης γθὲς τροποποιήσεως τοῦ δευτέρου παραγράφου τοῦ ψηφίσματος.

Τινὲς τῶν πληρεξουσίων ἐπρότειναν νὰ προστεθῇ εἰς τὸ α Στερεᾶς καὶ τὸ α ἑλλάδους θέλοντες τοιοῦτοτρόπως νὰ δείξωσιν, ὅτι διὰ τοῦ δευτέρου παραγράφου δὲν ἐννοοῦνται τὰ ἀπανταχοῦ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν μέρη, ἀλλὰ μόνον τὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας, Μακεδονίας, Ἠπείρου καὶ τῶν νήσων, τὰ ὅποια ἔλαβον τὰ ὅπλα, καὶ ἀπεκλείσθησαν τῶν ὁρίων.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων συζήτησιν, ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι τὰ διὰ τῆς πλειονοψηφίας γθὲς ἀπορρασιθέντα εἶναι ἀθικτα, καὶ δὲν δυνάμεθα, οὔτε νὰ προσθίσωμεν, οὔτε ν' ἀφαιρέσωμεν τι, διότι ταῦτα παρεδέχθη ἡ πλειονοψηφία, ἥτις εἶναι ὁ κυρίαρχος τῆς Συνελεύσεως, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἕκαστος πρέπει νὰ ὑποκύπτῃ· ἐντούτοις δύναται ἡ Συνέλευσις εἰς τὰ σημερινὰ πρακτικὰ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν διδομένην εἰς τὴν λέξιν α τῆς Στερεᾶς ὡ ἐννοιαν.

Ἐρωτιθεῖσα περὶ τούτου ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη νὰ τεθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, ὅτι διὰ τῆς λέξεως α τῆς Στερεᾶς ὡ ἐννοεῖ ἡ Συνέλευσις τὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας, Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας, τὰ ὅποια ἔλαβον τὰ ὅπλα, καὶ ἀπεκλείσθησαν τῶν ὁρίων.

Ἐντεῦθεν ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι ἤδη ἔχει νὰ μεταβῇ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ζήτησιν τοῦ γ'. § τοῦ σχεδίου ἀλλὰ προηγουμένως ὁ πληρεξούσιος Κραβθάρων ἔχει νὰ κάμῃ πρότασιν τινα.

Ὁ δὲ πληρεξούσιος Κραβθάρων ἀναστὰς, ἀνέγνωσε τάδε.

α Οἱ ἔχοντες τὰ ῥητὰ προσόντα τοῦ α. καὶ β'. § ἐννοοῦνται αὐτόχθονες, πάντων τούτων προτιμῶνται οἱ ἀποδεδειγμένως ἀγωνισταί, καὶ τὰ τέκνα πάντων τούτων.

Ἐντεῦθεν δὲ εἰς τῶν πληρεξουσίων εἶπε. Δὲν ἐσυνείθισεν ἡ ἀναβαίνειν τὸ βῆμα, εἰμὴ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἐκφράσιν, ἢ πρότασιν, περιπλέκουσαν τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον, καὶ τὴν λύσιν αὐτοῦ. Τὸ προκείμενον ἐφ' ἱκανὸς ἡμέρας ἀπησχόλησε τὴν Συνέλευσιν μὲ ἐρεθισμοὺς ἀτομικοὺς, καὶ δυσάρεστοις, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα ἀντανακλάται ἐντὸς καὶ

ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης. Τοῦτο ἔδωκεν χώραν εἰς παρεξηγήσεις, εἰς λιθέλους, καὶ εἰς ἀπειλὰς. Κανεῖς ἐξ ἡμῶν ἐβραίως δὲν δειλιᾷ νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του, ἀλλὰ πάντες θέλουσι καταμεμῆθῃ τὸν μεταχειριζόμενον τὰ τριαῦτα μέσα· ἀπὸ αὐτοῦ ἡμέρας ἤρχισεν ἡ συζήτησις, ἐξέθεσε τὰς ιδέας του, καὶ τὴν ἔκθεσιν ταύτην καὶ ἡ συνέλευσις ἤκουσε μετ' εὐμενείας, καὶ ἡ δημοσιογραφία ἐπεδοκίμασεν· ἔπειτα δὲ κατέλαβε πᾶντας ἔφεσις εἰς τροπολογίας, τὴν ὁποίαν οὐδ' αὐτὸς δὲν ἐδυνήθη ν' ἀποφύγῃ· ἔπειτα ἐπαρουσιάσθη τὸ νῦν χρησιμεῖον ὡς βάσις τῆς συζητήσεως σχέδιον, εἰς τοῦ ὑποίου τὴν σύνταξιν τὸν ἐνόμισαν μέτοχον, καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὴν γ'. παράγραφον, ἀποδιώσαντες αὐτῷ τιμὴν, ἣν δὲν ἀξίζει· ἐπροτίμησε μὲν αὐτὸ παρουσιασθὲν ὡς μετριώτερον πάντων, ἐξέφρασεν ὅμως, ὅτι ἔχει ρίζικὴν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δυσκολίαν. Δὲν βλέπει λοιπὸν, ὅτι ἐδύνατο νὰ ἐξαχάσῃ ἐντεῖθεν συμπεράσματα ὡς πρὸς τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ιδέας· ἀλλ' αἱ ἰδία τεραὶ αὐτοῦ κοινωνικαὶ σχέσεις ὡς καὶ ἐκείναι τῆς φιλίας, καὶ συγγενείας μετὰ τῶν ὑπαγωγμένων ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ γ'. παραγράφου τοῦ σχεδίου τὸν δίδωσιν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματά του.

Αναγνώσας δὲ τὸν γ'. §, ἐπρόσθεσεν, ἡ πρώτη τῆς ἐννοίας τούτου πηγὴ ὑπάρχει εἰς ἔγγραφον ἐπίσημον, εἰς συνθήκην, εἰς νόμον τοῦ Κράτους, εἰς τὰ πρωτοκόλλα αὐτὰ, τὰ ὁποῖα πάντες ἐκηρύξατε, ὅτι σέβεσθε· ὁ παρ' ἡμῶν ἐπιψηφισθεὶς χθὲς 6'. § τοῦ σ. εἰς τοῦτο εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνος τοῖς πρωτοκόλλοις, ἂν ἐδέχεσθε τὸν παράγραφον τοῦτον, ὡς εἶναι συντεταγμένος, ἠθέλατε φανῇ συνεπεῖς, καὶ εὐγνώμονες συγχρόνως. Τίνες εἰσὶν οὗτοι οἱ παθόντες, τοὺς ὁποίους παρωδοῦντές τινες ἀπεκάλεσαν καὶ ταφέντας; ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι τὰ πρὸς τὰ θανάτων, καὶ τῶν ἀγώνων. Ὁ καταφρατικὸς, καὶ ἄνισος πόλεμος ἤρχισεν εἰς δύο ἐπαρχίας, μὴ περιεχομένας ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις, ἀλλ' ὅπου ἐγείναν ἀξιωματημόνευτοι μάχαι· αἱ τῶν Ἀρχαγασανίων καὶ Σκουλενίου μάχαι ἦτο τὰ πρῶτα, καὶ τὰ πλέον τελεσφόρα θέματα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου, διότι ἂν πεντήκοντα καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες Ὀθωμανῶν δὲν ἀπετρέπωντο ὡς ἐκ τούτου, τοῦ νὰ ἔλθωσι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἂν ἡ Ὀθωμανικὴ ἐξουσία δὲν ἤθελε κυριευθῇ ὑπὸ τῶν διαφόρων ὑπονοιῶν τῶν κινήματων τούτων, ἡ Ἑλλὰς δυσκόλως ἤθελεν ἀνθῆξαι· ἂν λοιπὸν σήμερον ἤθελον παρουσιασθῇ τούτων τὰ λείψανα, δὲν ἤθελον λάβει παρ' ἡμῖν χώραν. Οἱ Εὐρωπαῖοι γινώσκοντες τὰς εἰαίας τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσίας πράξεις κατὰ τῶν θυμάτων τούτων, εἰείξαν εὐγενῆ, καὶ γενναῖα αἰσθήματα πρὸς αὐτοὺς, ὥρισαν τὰ μέρη,

καὶ παρέλαβον ἐντὸς τῶν πρωτοκόλλων τοὺς κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὰ παράλια τῆς Ἀσίας παθόντας, καὶ ὑποστάντας θανάτους, ἐξορίας, δημεύσεις καὶ φυλακίσεις, ὥστε καὶ κατὰ τὴν ἠθικὴν, καὶ κατὰ τὴν πολιτικὴν, καὶ κατ' ἐκείνην ἔτι τὴν τοῦ ὕλικου συμφέροντος ἔποψιν τὸ ἔθνος πρέπει ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην· μὴ πράττον δὲ τοῦτο, ἤθελε περιπέσει εἰς ἀδικίαν καὶ ἀγνωμοσύνην, εἰς τὰ δύο αὐτὰ ἀμαρτήματα, τῶν ὁποίων αἱ συνέπειαι τιμωροῦσι τοὺς περιπίπτοντας εἰς αὐτὰ, ἂν μὲν ὥσιν ἄτομα, εἴτε ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι, ἂν δὲ ἔθνη, ἐπειδὴ ὁ βίος αὐτῶν εἶναι συνεχὴς καὶ ἐκτεταμένος ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ. Δὲν εὐρίσκει, εἶπε, κακὸν τι ἐν τῷ γ'. δ. ἀλλὰ θέλει εἰπεῖ τις, ὅτι εἶναι πλατύτατος, καὶ δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς καταχρήσεις. Τὸ ἐπ' αὐτὸν φρονεῖ, ὅτι ἡ συνταγματικὴ Κυβέρνησις ἀναιρεῖ ὅλας ταύτας τὰς ὑποψίας. Ἀλλ' ὅμως γνωρίζω τὰς διαθέσεις πάντων. Δὲν θέλω νὰ κάμω τῆς Κασσάνδρας τὴν πρόρρησιν, ὅτι θέλομεν περιπέσει εἰς παράκαιρον μετάγνωσιν, διότι καὶ οἱ ὑπὲρ, καὶ οἱ κατὰ λαλήσαντες τὸ αὐτὸ ἐξεφράσθησαν, διεφώνησαν ὅμως κατὰ τὸν τρόπον. Θέλετε νὰ ἐξαλειφθῇ ὁ γ'. παράγραφος; πρῶτος δίδω τὴν ψῆφον, προτείνω μάλιστα τὸ νὰ ἐξαλειφθῇ. Οἱ ἐν τούτῳ διαλαμβανόμενοι εἰσὶν ἐγκεχαραγμένοι εἰς τὰς καρδίας μας· ἀλλ' ἐπειδὴ θέλετε νὰ τελειώσῃ σήμερον ἡ συζήτησις, ἃς τεθῇ ἀντὶ τούτου τὸ ἐξῆς. α. Τοὺς μὴ ἐμπεριλαμβανομένους εἰς τοὺς δύο ἀνωτέρω παραγράφους ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μὴ διατηρήσῃ, οὐδὲ νὰ διορίσῃ εἰς τὰς θέσεις τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, εἰμὴ, τοὺς μὲν ἐλθόντας, καὶ ἐγκατασταθέντας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ τέλος τῶν 1827 μέχρι τέλους τῶν 1832, μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Συντάγματος, τοὺς δὲ μετὰ τὸ τέλος τῶν 1832 μέχρι τέλους τοῦ 1837, μετὰ τρία ἔτη, καὶ τοὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1837 μέχρι τέλους τοῦ 1843, μετὰ τέσσαρα ἔτη. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας γενικῶς ὁ στρατὸς τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν ὡς πρὸς τὰς εἰδικὰς θέσεις των δ.

Διὰ τῆς τροπολογίας ταύτης ἐξελγῶ πληρέστατα τὰς ιδέας σας. Διότι διὰ μὲν τῶν προηγουμένων παραγράφων ἐξεπληρώθη ὁ σκοπὸς ὑμῶν, τοῦ νὰ καταπαύσητε τὰς καταχρήσεις, καὶ νὰ δικαιώσητε τοὺς αὐτόχθονας καὶ τοὺς ἀγωνιστάς. Ἀλλ' ὁ σχηματισμὸς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖ, ὥστε ν' ἀπαλλοχθῶσι τινες τῆς ὑπηρεσίας, καὶ νὰ εἰσαχθῶσι νέοι· ἐπομένως ὡς πρὸς τοὺς πρώτους ἀπαιτεῖται προθεσμία τις, διὰ νὰ μὴν ὑπόκεινται

εἰς κίωνίαν ἀβεβαιότητα. Ὁ χρόνος τῆς προθεσμίας εἶναι ἀδιάφορος, διότι καὶ ἑξὶ μῆνες ἀρκούσιν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δείξωμεν σκληράν πρὸς αὐτοὺς διαθεσίαν, παρατείνοντες αὐτόν. Ἐπὶ τέλους παρετήρησεν, ὅτι εἰς τοὺς ἐπιψυχισθέντας παραγράφους παρελείφθη τὸ « καὶ τὰ τεκνα αὐτῶν ». Δὲν ἀνατρέγει ἤδη εἰς τὰ δεδικασμένα, ἀλλὰ νομίζει ὅτι, ἐπειδὴ, ἐξαιρουμένου τοῦ γ'. παραγράφου, ἀλλοιῦται ἡ τάξις, εἶναι καλὸν νὰ προηγηθῇ τοῦ γ'. παραγράφου ἡ ἀνωτέρω φράσις, ὥστε νὰ περιληφθῶσι τὰ τεκνα τῶν αὐτοχθόνων καὶ ἀγωνιστῶν.

Μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ εἰσαγαγὼν τὸ σχέδιον τοῦ ψυχίσματος πληρεξούσιος. εἶπεν, ὅτι αὐτὸ, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνέφερε, δὲν ἦτον ἰδικόν του, ἀλλὰ λαβὼν τοῦτο παρ' ἄλλων πληρεξουσίων μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς συζητήσεως τὸ ἐπαρουσίασε προτροπῇ αὐτῶν τούτων εἰς τὴν συνέλευσιν. Ἐπίσης αἱ ἐπ' αὐτοῦ γινόμεναι προτῆκαι παρ' ἄλλων ἐγένοντο· αὐτὸ τοῦτο δὲ καὶ σήμερον ἐπιβεβαιῶν. Ἐπαρουσίασε δὲ αὐτὸ εἰς τὴν συνέλευσιν, ἵνα ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τῆς πλειθὸς τῶν τροπολογιῶν, καὶ θέσῃ ἑασιν τινὰ εἰς τὰς συζητήσεις, ἐπιφυλάξῃς νὰ ἐπιφέρῃ καὶ αὐτὸς τὰς δεούσας ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις. Καθ' ὅσον δὲ ἄφορᾷ τὸν προαγορεύσαντα. ἐπιβεβαιῶν, εἶπεν, ὅτι δὲν ἔσχε ποσὸς μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου.

Ἐντούτοις ἕτερος εἶπεν, ὅτι ἡ τροπολογία, τὴν ὁποίαν προηθὲς ἔκαμεν, εἶναι σχεδὸν σύμφωνος μὲ τὴν παρουσιασθεῖσαν παρὰ τοῦ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντος· διαφορά ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰς λέξεις μόνον, διὰ τοῦτο φρονεῖ, ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ εἴπῃ τι περὶ τοῦτου πλέον αὐτός.

Τὸν δὲ δ'. § τροπολογεῖ ἐπίσης ὡς καὶ ὁ προαγορεύτας.

Μετὰ τοῦτον ἄλλος εἶπεν, ὅτι δὲν θέλει ἐξετάσει ἀκριβῶς περὶ τῶν ὧν εἶπεν εἰς τῶν προκληθέντων διὰ τοὺς παθόντας ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, λέγει μόνον, ὅτι κατὰ τὸ 1819, ὅτε ἔλαβεν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν μακαρίτην Ὑψηλάντην διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Ὀδυσσὸν πρὸς συνέντευξίν του, διαβαινὼν ἐκεῖσε, ἔλαβε συνέντευξιν εἰς τὴν Μολδαβίαν μετὰ τοῦ Μιχαήλ Σούτσου, ὅστις τοῦ διηγήθη τὸν ἔθερμον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ζῆλον τοῦ ἱγεμόνος τῆς Μολδαβίας, καὶ τὰ εὐκρινῆ αἰσθήματά του, ὅτι τέλος εἶναι ἕτοιμος ν' ἀφήσῃ τὴν ἡγεμονίαν καὶ δοῖαν χάριν τῆς πατρίδος, ὅτι τοὺς λόγους τούτους ἀκούσας ἔμεινεν ἐκστατικός. Τὰ αὐτὰ δὲ αἰσθήματα παρατήρησεν εἰς αὐτόν καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὴν Ὀδυσσόν. Ἐπομένως, ἐπρόσθεσεν, τοιαῦτα φρονήματα εἶναι μικρά; δὲν ἐξιστοῦνται μὲ μεγάλους ἀγῶνας; τίς δύναται νὰ ἀντεῖπῃ, ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη δὲν ἠγωνίσαστο;

Ἐπομένως ἄλλος προσέθηκε τὰ ἑξῆς. Δὲν θέλει ἐνδιατρίψει εἰς προσμία, καὶ εἰς τοὺς κοινούς τύπους τῆς ῥητορικῆς διὰ νὰ διαγείρῃ τῆς Συνελεύσεως τὸν οἶκον· ταῦτα εἶναι περιττά, ὅπου ἡ οὐράνιος ἀλήθεια λαλεῖ, καὶ οὐδὲν πρὸς ἔπος· φρονεῖ ὅτι ἀπομακρυνθεῖσιν τῆς συζητήσεως ἀπὸ τὴν εὐθείαν ἑδὼν, ἡ στοὰ αὐτῆς μετεβλήθη εἰς στοὰν ἐρίδων, καὶ λογομαχιῶν, καὶ τοῦτο προήλθε νομίζει, διότι δὲν ὠρίμασεν τὴν σημαίαν τῆς ὑπηρεσίας, οὔτε τὴν τοῦ ἀγῶνος· καθότι ἡ μὲν ὑπηρεσία εἶναι ὅχι δῶρον, ἢ ἀμοιβή, ἀλλὰ βάρος μέγα ὅταν τις ἀπερᾶσιν νὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἐντίμως· αὕτη, φρονεῖ, εἶναι ἡ ἀληθὴς ἐξηγήσις, καὶ ὅχι ὡς εἶπον τινες, ὅτι εἶναι λάφυρον τοῦ πολέμου, καὶ ἕκαστος πρέπει δικαίως νὰ συμμεθεῖν αὐτῆς· ὡς πρὸς δὲ τὸν πόλεμον παρατηρεῖ, ὅτι ὅταν τις ἐξετάσῃ τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ, καί τινες συμμετέσχον, εὐλόγει, ὅτι ὁ πόλεμος ἦτον γυνικῶς ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐναντίον τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ τοῦτο οὐδεὶς ἀρνεῖται. Οὕτω τὸν ἐξέταζεν ἡ Εὐρώπη, ὁ Σουλτάνος, καὶ αἱ ἐθνικαί μας Συνελεύσεις, ἡ δὲ πρῆβις τοῦ ἦτον τοιαύτη, ὥς διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ, εἵπομεν, ὅτι ποῦ μὲν νὰ φέρωμεν περισπασμὸν, ἄλλου δὲ ἀντίστασιν, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, τὸν μὲν ἀριστερόν κέρας ἐστηρίξαμεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βρούτου ποταμοῦ, τὸ δὲ κέντρον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως καὶ εἰς τὸν Ἑλκήσποντον, τὸ δὲ δεξιὸν κέρας μέχρι τῆς σειρᾶς τοῦ Ταύρου, ἡ δὲ ἐφεδρία μας ἦτον ἡ Πελοπόννησος, καὶ ἡ νῦν ἐλευθέρη Ἑλλάς, διότι ταύτην ἐνομίσαμεν καλλιτέραν θέσιν. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς συμμετασχόντας πασατηροῦμεν, ὅτι ὁ Σουλτάνος εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἔφερε στρατεύματα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν γενικὴν σκοπὸν· ὥστε ἄλλα μέρη τοῦ Δουνάβεως κατέστρεψε καὶ ἄλλα ἐλειλάττητε, πολλοὶ δὲ τῶν ἐκεῖσε κατοίκων ἀπωλέσθησαν, ἠχμαλωτίσθησαν, ἐφυγαδεύθησαν, καὶ ἄλλοι ἐσώθησαν, φεύγοντες εἰς Πελοπόννησον. Εἰς τὸν πόλεμον δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ τις, ὅτι συνεισέφερεν, ὅστις μόνον ἐπυροδόγησεν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἄλλως ὠφέλησαν· μάλιστα στοχάζεται, ὅτι ὑπάρχει νόμος ναυτικὸς περὶ τούτου, ὅτι τὸ κατανauμαχθὲν πλοῖον εἶναι λάφυρον ὅλων τῶν πλοίων τοῦ στόλου, καὶ ὅχι τῶν ὅτων ἐλαῖον μέρος ἐνεργητικὸν εἰς τὴν ναυμαχίαν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, εἶναι δίκαιον τοὺς παθόντας, τοὺς ἐξαιρεθέντας, καὶ τοὺς ὑπεκφυγόντας πολυτρόπως τὴν Τουρκικὴν σκληρότητα νὰ μὴ τοὺς δεχθῶμεν· ἀφοῦ εἰ ξένοι τοὺς ἐπιδραστησεῖσαν εἶναι δίκαιον, ἐνῶ χρηζόμεν κατοίκων, νὰ ἀποβάλλωμεν καὶ τοὺς ὑπάρχοντας· ταῦτα πράττοντες κατὰ τὸν μυσθολογὸν δὲν θέλομεν κτίσει πόλιν καλὴν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν, ἐπιμένει εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ γ'. β. τοῦ σχεδίου.

Ἄλλος δὲ παρετήρησεν, ὅτι δὲν ὑπερασπίζεται δικαιώματα κεκτημένα διὰ τῶν πρωτοκόλλων, κατὰ τινὰ τῶν προλαλησάντων, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀνέγνω ἑγγραφα τῆς ποτὲ Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, ἐξ ὧν ἐξάγεται, ὅτι πάντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ λοιποὶ εἰς τὸ Τουρκικὸν Κράτος, ὅσοι δὲν ἀπηλλάχθησαν διὰ τῆς φυγῆς, ἐσφάγησαν· ταῦτα κατὰ τὸ 1821 ἠσθάνομεθα ἡμεῖς, καὶ κατὰ τὰ 1837 ἀνεγνώρισαν αἱ Δυνάμεις, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ἴδιοι σήμερον τὰ ἀρνούμεθα.

Περαίνων τῶν λόγων, εἶπεν, ὅτι κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου λαβόντες τὰ ὅπλα δὲν ἐκδικήθημεν τοὺς ἐχθρούς μας καὶ σήμερον εἶναι δίκαιον, νομοθετοῦντες, νὰ ἐκβάλωμεν πολλοὺς, πρὸς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην;

Παρετήρησεν ἄλλος τῶν πληρεξουσίων, ὅτι σεβόμεθα ὅλους τοὺς ἀγωνισθέντας, καθότι, ὅσας περὶ τούτων ὠμιλήσαμεν, κανεὶς δὲν κατηνέχθη κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι ἀναλόγως τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ ἑκαστος νὰ συμμετέξῃ καὶ τῶν ὠφελημάτων.

Ἄλλος εἶπεν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου §. γ. κατὰ σειράν δύο τροπολογίαι προτέθησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἀνικάλεσε τὴν ἐδικήν του, ὁ δὲ δεύτερος, προτείνας τὴν ἐξάλειψιν τοῦ γ' §, ἐπαρουσίασεν ἀντ' αὐτοῦ ἄλλην τροπολογίαν, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν τοῦτο κατὰ πρῶτον, ἂν πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ, ἢ ὄχι, καὶ ὕστερον νὰ ζητηθῇ ἡ προταθείσα τροπολογία.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Πρόεδρος εἶπεν, ὅτι ἐκτὸς τῆς τροπολογίας τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων ὑπάρχει καὶ ἡ τοῦ πληρεξουσίου Γορτυνίας, ἀλλὰ πρὸ τούτων πρέπει ν' ἀποφανθῇ ἡ Συνέλευσις, ἂν δέχεται τὴν ἐξάλειψιν τοῦ γ'. παραγράφου. Ἀποφανθείσης τῆς Συνελεύσεως καταφατικῶς διὰ χειροτονίας, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη παμψηφὶ σχεδὸν τὴν ἐξάλειψιν τοῦ γ'. ἄρθρου.

Ἐντεῦθεν δὲ μετέβη ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν συζήτησιν τῶν παρουσιασθεισῶν δύο τροπολογιῶν. Ἐνταῦθα ἀνεγνώσθη ἡ τοῦ πληρεξουσίου Κραββαρίων τροπολογία κατ' αἵτησιν αὐτοῦ τούτου, ἔχουσα ὡδε· α § γ'. οἱ ἔχοντες τὰ ρητὰ προσόντα τοῦ α. καὶ β'. § ἐννοοῦνται αὐτόχθονες· πάντων τούτων προτιμῶνται οἱ ἀποδεδειγμένως ἀγωνισταὶ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. » Ἡ Συνέλευσις ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς πρότασιν. Ἄλλος δ' ἐπρότεινε νὰ ἐξαιρεθῇ ὁ Ἄρειος Πάγος, συγχρόνως δὲ ἄλλος εἶπε τὸ αὐτὸ περὶ τῶν Ἐφετείων. Ἀμφότερα ταῦτα ἐθεωρήθησαν ὡς προτάσεις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι εἰς τῶν πληρεξουσίων Μεσολογγίου ἐπιφυλάττεται νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὴν ἐξαίρεσιν τῶν καθηγητῶν, ὡς καὶ εἰς τῶν πληρεξου-

σίων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐποίκων Ἡπειρωτῶν ἐπεφυλάχθη νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς περὶ τῶν δικαστηρίων προτάσεις.

Ἐντούτοις πολλῶν ἀντιτεινόντων, ἂν πρέπει τὸ β'. ἐδάφιον τοῦ γ'. § νὰ τεθῇ ἀντὶ τοῦ γ'. §, ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἂν πρέπει νὰ γίνῃ παραδεκτὸν τὸ 1 ἐδάφιον τοῦ γ'. §. καὶ νὰ τεθῇ ἀντὶ τοῦ ἐξαληφθέντος γ', §. Ἢ Συνέλευσις παρεδέχθη ὁμοφώνως τὸ ἐδάφιον τοῦτο, ἔχον ὥδε.

α Καὶ τὰ τέκνα ὅλων τῶν εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ὡς ὑπαγομένων β.

Μετὰ ταῦτα διετάχθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν προταθεισῶν δύο τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ γ'. §, ἥτις καὶ ἐγένετο εὐκρινῶς.

Παρατηρήθη ὑπὸ τινος τῶν πληρεξουσίων, ὅτι εἰς τὴν τροπολογίαν τοῦ πληρεξουσίου Καλαβρύτων ὑπάρχει ἀντίφασις, καθότι λέγει, α Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μὴ διορίσῃ β ἐνῶ εἰς τὸ παραδεχθὲν 1 ἄρθρον λέγομεν α ὀφείλει νὰ σχηματίσῃ β.

Ἐνταῦθα εἰς τῶν πληρεξουσίων, λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν, ἐπειδὴ εἰς τὰς συζητούμενας τροπολογίας γίνεται λόγος περὶ καθηγητῶν, μεθ' ὧν ἱκανὸν χρόνον συναναστράφη, ὀφείλω νὰ εἶπω, ὅτι ἐπειδὴ αἱ ἐξαιρέσεις γίνονται πρὸς τιμὴν αὐτῶν, τὸ νὰ προστεθῶσιν εἰς αὐτὰς καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων δὲν τὸ νομίζει ὀρθόν, διότι ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ἐξεύρει καλῶς, ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλουν ἐξέλθει πολλοὶ νέοι καλῶς σπουδάσαντες. Ἐπίσης φρονεῖ δίκαιον νὰ ἐξαيرهθῶσιν καὶ οἱ καθηγηταὶ τῶν γυμνασίων, διότι καὶ οὗτοι ὠφέλησαν καὶ ὠφελοῦν εἰς τὴν νοσητικὴν τῶν Ἑλλήνων ἀνάπτυξιν.

Εἶναι περιττὸν νομίζει, νὰ τεθῇ τὸ α ὡς πρὸς τὸ εἶδος των ἐξαιρουμένων β, ἀφοῦ δεχόμεθα αὐτοὺς ὡς καθηγητάς, παρέχοντας εἰς τὰ τέκνα μας τὸ εὖ εἶναι ἄλλως δὲ προσβάλλεται οὕτω καὶ ἡ φιλοτιμία των.

Οἱ καθηγηταὶ ὡς πολλάκις συνελάλησαν μετ' αὐτοῦ δὲν ἐπεθύμησαν, οὔτε ζητοῦν θέσεις ἄλλας ἐκτὸς τοῦ ἐπαγγέλματός των. Ἢ μόνη των ἐπιθυμία εἶναι τοῦ νὰ γείνωσι χρήσιμοι εἰς τὸ ἔθνος ὡς καθηγηταί.

Ἄλλος προσέθηκεν, ὅτι ὁ στρατὸς τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ξηρᾶς νὰ μὴν ὑπάγεται εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας, νὰ διατηρῇται ὅμως ἡ παλαιὰ ἀρχαιότης. Ἄλλοι ἀντέτειναν εἰς τὴν προσθετικὴν τῆς λέξεως ἀρχαιότης.

Ἐν τούτοις ὁ Πρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι αἱ δύο τροπολογίαι τῶν πληρεξουσίων Καλαβρύτων καὶ Καρυταίνης συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν τῆς ὁποίας διέταξε τὴν ἀνάγνωσιν, ἐχούσης ὥδε.

§ γ'. α Τοὺς μὴ ἐμπεριλαμβανομένους εἰς τοὺς δύο ἀνωτέρω

παραγράφους ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μὴ διατηρήσῃ μηδὲ νὰ διορίσῃ εἰς τὰς θέσεις τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, εἰμὴ τοὺς μὲν ἐλθόντας, καὶ ἐγκατασταθέντας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ τέλος τῶν 1827 μέχρι τέλους τοῦ 1832 μετὰ δυο ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Συντάγματος, τοὺς δὲ μετὰ τὸ τέλος τῶν 1832 μέχρι τέλους τοῦ 1837 μετὰ τρία ἔτη, καὶ τοὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ 1837 μέχρι τέλους τοῦ 1843 μετὰ τέσσαρα ἔτη.

α Δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας γενικῶς ὁ στρατὸς τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάτκαλοι τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν ὡς πρὸς τὰς εἰδικὰς θέσεις των.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη αὐτὴν ὁμοφώνως.

Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἡ ὥρα πηλὴν, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίαν τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ ἐκτελὼν χρεὶ Πρὸέδρου

Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Γ. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Α. ΔΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.

Γ. Δουκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α΄.

Τῆς 20 Ἰανουαρίου.

Σήμερον τῇ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ χιλιουτοῦ ὀκτακοσιοτοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, τὴν 11 ὥραν π. μ. συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ τοῦ Βουλευτηρίου κατὰστημα, ἐγένετο ἡ ἐκκλήσις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλήγουσιν εὐρεθέντων δὲ παρόντων μὲν διακοσίων εἴκοσι, ἀπόντων δὲ εἴκοσι καὶ ἐνός, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξάμενην τὴν συνεδρίαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκυλόθως τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, καὶ γενόμενα παραδεκτὰ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὑπεγράφησαν παρὰ τοῦ Προέδρου, τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἐπὶ τῆς λέξεως α στρατὸς β τοῦ γ. ἐδαρίου τοῦ γ. § τοῦ ψηφισματος παρετήρησάν τινες, ὅτι διὰ τῆς λέξεως στρατὸς δὲν ἐνόησαν, εἰμὴ τὸ στρατιωτικόν, τοῦτέστι τοὺς ἔχοντας ἐν αὐτῷ

στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀπλῶς, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς πολιτικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους, οἷον καταλυματίας, καὶ λοιποὺς.

Ἄλλοι δὲ ἀντιπαρατήρησαν, ὅτι αἱ λέξεις στρατὸς καὶ στρατιωτικὸν εἶναι ταυτοσήμεντα, καὶ δὲν σημαίνουναι ἄλλο, εἰμὴ ἄθροισμα ἀνθρώπων διὰ νόμον καλουμένων εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς εὐταξίας, καὶ ἀσφαλείας τοῦ κράτους, καὶ διοικουμένων κατ' ἰδιόζουσαν τινα τάξιν.

Ἡ πειθαρχία καὶ τὰ καθήκοντα διακρίνοσι τὸν στρατιώτην τοῦ πολίτου, καὶ ὑπάγουσιν αὐτὸν εἰς ἰδιαιτέραν μισθοδοσίαν. Τὸ ἄθροισμα τούτων ἔχει βαθμολογίαν, διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ διοικηθῇ. ἔχει οἰκονομικοὺς καὶ ἄλλους ὑπαλλήλους, διότι ἔχει χρεῖαν ἐνδυμάτων, τροφῶν, ἰατρῶν κλ. Οὗτοι δὲ πάντες συναπαρτίουσι τὸν στρατόν. Ὅθεν καὶ οἱ περὶ ὧν πρόκειται στρατιωτικοὶ ὑπαλλήλοι ἀποτελοῦσι μέρος ἀναπόσπαστον τοῦ στρατοῦ, ἀκολουθοῦντες παντοῦ καὶ πάντοτε αὐτόν, συμμεριζόμενοι τὴν αὐτὴν τύχην ἐκείνου, καὶ γινόμενοι ἐξίσου κοινωνοὶ τῶν δαφνῶν, τῶν νικῶν καὶ τῶν ἀποδεκατώσεων τοῦ πολέμου.

Ὅλα τὰ ἔθνη ἐθεώρησαν καὶ θεωροῦσιν αὐτοὺς ἀδικοσπᾶστως ἠνωμένους μὲ τὸν στρατόν, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπάγονται καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πειθαρχίαν. Πολίτης ὑβρίζων πολίτην, πταίσμα ποιεῖ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ὑπαλλήλος, ὑβρίζων τὸν ἀνώτερόν του, κάμνει ἔγκλημα, τιμωρούμενον διὰ τοῦ θανάτου. Καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς οἱ παρὰ τοῖς ἀρχηγοῖς γραμματεῖς κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα οὐ μόνον ἐθεωροῦντο ὡς στρατιωτικοί, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀξιωματικοὶ ἐνομιζόντο, ἔχοντες ὑπὸ τὰς ὁδηγίας των ἱκανοὺς στρατιώτας. Πῶς λοιπὸν ἡμεῖς τώρα ζητοῦμεν διακρίσεις, ἂν καὶ κατὰ τοῦτο ἐγένοντο καταχρήσεις, ἡ θεραπεία αὐτῶν ἀπόκειται εἰς ἄλλους. οὐχὶ δὲ εἰς τὴν συνέλευσιν, ἥτις ἔχει ἄλλα οὐσιωδέστερα ἔργα παρὰ τὰ τῶν φροντιστῶν, καὶ καταλυματιῶν. Ἐὰν τὸ παραμικρὸν ἐγγυχθῇ ἡ στρατιωτικὴ τάξις, θέλει καταντήσῃ εἰς παραλυσίαν ἢ ὑπηρεσίαν, καὶ καταντήσῃ ἐπισηφίτης τοῦ κράτους ἢ ἀσφάλεια. Ἡ συνέλευσις δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀρμοδιότητα εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, ἔργον δ' αὐτῆς εἶναι μόνον ἡ τῶν θεμελιωδῶν νόμων σύνταξις.

Οἱ κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους Γραμματεῖς, ἐπὶνέλαβον οἱ προλαλήσαντες, δὲν ἦτον ἀπλῶς τοιοῦτοι, ἀλλὰ καὶ πολεμισταί, ἔχοντες ἱκανοὺς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας των στρατιώτας· ἐνταῦθα ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ περὶ νεηλυδῶν, οἵτινες παρ' ἀξίαν ἐπροβίβασθησαν εἰς τοίτους τοὺς βαθμούς. Δὲν εἶναι δίκαιον, εἶπον, νὰ

περιλαμβάνονται εἰς τὸν στρατὸν οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι, διότι τότε διατὶ νὰ μὴ συμπεριληφθῶσι καὶ πάντες, ὅσοι πωλοῦσι τὰ χρειώδη εἰς τὸν στρατόν;

Ἄλλος δὲ ἐπρόσθεσε νὰ τεθῇ ἡ λέξις α ἀρχαιότης v.

Ὁ δὲ Πρόεδρος καὶ ἄλλοι τῶν πληρεξουσίων, ὅτι ὁ γ'. §. τοῦ ψηφίσματος παμψηφεί ἐγένετο παραδεκτὸς εἰς τοὺς πληρεξουσίους κατὰ τὴν χθесινὴν συνεδρίασιν. Ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων συζήτησις.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη.

Ἐνταῦθα οἱ στρατηγοὶ Θ. Γρίβης (πληρεξούσιος Βονίτζης) καὶ Ν. Κριζώτης, (πληρεξούσιος Εὐβοίας), ἠτήσαντο νὰ τεθῇ ἡ γνώμη των εἰς τὰ πρακτικά, τοῦτέστιν, ὅτι ἤθελον, καὶ ἐπρότειναν, νὰ μὴ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν οἱ οἰκονομικοὶ, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ὑπάλληλοι αὐτῶν, ἀλλ' οὗτοι νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐντεῦθεν ὁ Πρόεδρος ἀνέφραξε, ὅτι οἱ δύο πληρεξούσιοι τῆς Ἑρμουπόλεως, ὡς καὶ εἰς τῶν τοῦ Ναυπλίου ἠτήσαντο ὀλιγοήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, ἵνα ἀπέλθωσιν ἐντεῦθεν ἔνεκα κατεπειγουσῶν ὑποθέσεων.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὰς αἰτήσεις των.

Ἀναγνωσθείσης τῆς κατὰ τὴν χθесινὴν συνεδρίασιν παρουσιασθείσης προτάσεως τοῦ πληρεξουσίου Κραβθάρων περὶ προτιμήσεως τῶν ἀγωνιστῶν εἰς τὰς δημοσίους ὑπηρεσίας, παρετήρησεν εἰς τῶν πληρεξουσίων, ὅτι ἡ πρότασις αὕτη ἀντίκειται εἰς τὸ ψήφισμα, κατὰ τὸ ὅποιον καὶ οἱ αὐτόχθονες, καὶ οἱ ἀγωνισταί, καὶ οἱ μεταναστεύσαντες εἶναι ἴσοι· ἄλλως δὲ, ἂν δὲν λανθάνῃ αὐτὸν ἡ μνήμη, καὶ ἄλλο τε ἐγένετο λόγος περὶ τῆς τοιαύτης προτιμήσεως, καὶ ἀπερρίφθη.

Ἐρωτηθεῖσα ἡ Συνέλευσις, εἰ θέλει νὰ συζητηθῇ ἡ εἰρημένη πρότασις ἀπεφάνθη ἀποφατικῶς διὰ μεγάλης καὶ διακεκριμένης πλειονοψηφίας.

Τότε ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν, ἡ Συνέλευσις δὲν παρεδέχθη εἰς συζήτησιν τὴν τοῦ πληρεξουσίου Κραβθάρων πρότασιν.

Ἐντεῦθεν γενομένου λόγου περὶ τῆς παρ' ἐνὸς τῶν πληρεξουσίων Ἑρμουπόλεως γενομένης προτάσεως κατὰ τὴν χθесινὴν συνεδρίασιν, διὰ νὰ μὴν ᾖναι δεκτοὶ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν οἱ ὑφείλεται τοῦ δημοσίου, πρὶν ἀποτίσωσι τὰ ὀφειλόμενα, καὶ τῶν μὲν λεγόντων, ἵνα εἰσυχθῇ αὕτη εἰς τὴν συζήτησιν, τῶν δὲ τούναντίον, ἐπεκράτησεν ἡ τῶν πρώτων γνώμη.

Ἀναστὰς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ προτείνας πληρεξούσιος, ἀπήγγειλε τὰ ἑξῆς.

Πρὸ τριῶν ἡμερῶν, Κύριοι! ἐπρότεινα ἐξαίρεσιν εἰς τὸ προ-
αποφασισθὲν σχέδιον, τὴν ὁποίαν ἀναγκάζομαι σήμερον νὰ ὑπο-
στηρίξω ἐνώπιόν σας.

Ἡ πρότασίς μου, τὴν ὁποίαν ἐπαρρήσιασα εἰς τὴν Προεδρίαν
τῆς Συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀκόλουθος.

Ὅτι α ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου, δὲν δύναται νὰ ᾖ δεκτὸς
εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν. »

Ἡ πρότασις αὕτη δὲν εἶναι πρωτοπαρρησίαστος, εὐρίσκεται
καταχωρημένη εἰς τὰς ἐντύπους τροπολογίας, τὰς ὁποίας διάφο-
ροι τῶν Κυρίων πληρεξουσίων ἐπρότεινον εἰς τὴν Συνέλευσιν,
ἐξαιρέτως δὲ εἰς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐπαρρήσιασεν ὁ ἔντιμος
πληρεξούσιος τοῦ Μαλανδρίνου.

Ἡ ὑπόθεσις τῆς προτάσεώς μου εἶναι ἀπλουστάτη, δὲν ἔχει
χρεῖαν ἀπὸ ὑψηλᾶς θεωρίας, ὡς τοιαύτην τὴν ἀνεδέχθη, καὶ
θέλω πασχίσει δι' ἀναντιρρήτων ἀληθειῶν νὰ τὴν ἐνισχύσω, ἀρκεῖ
νὰ τὴν σταθμίσῃτε διὰ τῆς συνήθους ὀρθῆς κρίσεώς σας, καὶ
εἶμαι βέβαιος, ὅτι θέλετε τὴν εὖρει σύμφωνον καὶ μὲ τὴν δικαι-
οσύνην καὶ μὲ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος.

Εἰς τὸ πολυθρύλλητον ψήφισμα, Κύριοι, ἔγειναν ἐξαίρεσεις
δικαιωμάτων μεταξὺ Ἑλλήνος καὶ Ἑλληνος, ἐξαίρεσις λέγω, τὴν
ὁποίαν ἐπροκάλεσαν αἱ καταχρήσεις τοῦ πεπτωκότος συστήμα-
τος· καὶ ἐὰν δὲν ᾔσαν νωπὰ τὰ ἀποτελέσματά των, καὶ ἀκράζον
τὸ πάθος τῆς ἀγανκτῆσεως εἰς τὰς καρδίας μας, ἴσως δὲν ἤθελεν
ἀναγκασθῶμεν νὰ προσκαλέσωμεν ἐπιμόνως αὐτὸ τὸ ψήφισμα,
τὸ ὁποῖον ἴσως ἀναγινώσκοντές το μίαν ἡμέραν μὲ ἡσυχώτερον
πνεῦμα, θὰ λυπούμεθα, θεωροῦντές το εἰς τὸν κατάλογον τῶν
ψηφισμάτων τῆς συντακτικῆς μας ταύτης Συνόδου.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο, ὡς εἶπον, διὰ νὰ παύσῃ ἡ κατάχρησις
τὸ ἐπροσκαλέσαμεν, ἐψηφίσαμεν ἐξαίρεσιν μεταξὺ Ἑλλήνος καὶ
Ἑλληνος, διεκρίναμεν τὰς ιδιότητας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἀποκτοῦν
τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διορίζωνται εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν οἱ πο-
λίται. Ἀλλὰ, Κύριοι, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, διὰ νὰ παύσῃ ἄλλη
οὐσιωδεστέρα κατάχρησις, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ γίνῃ τοιαύτη
δικαιοτέρα ἐξαίρεσις μεταξὺ αὐτοχθόνων, καὶ αὐτοχθόνων, με-
ταξὺ ἀγωνιστῶν, καὶ ἀγωνιστῶν, μεταξὺ πολιτῶν καὶ πολιτῶν,
μεταξὺ, λέγω, ὀφειλέτου καὶ μὴ εἰς τὸ δημόσιον; Ἡ καθυσέρη-
σις τῶν δημοσίων χρημάτων εἶναι ἀδίκημα! δὲν εἶναι λοιπὸν
ἐξ ἴσου ἀδίκον, καὶ ὁ ἀδικῶν καὶ εὐ μὴ τὴν κοινωνίαν νὰ ἀπο-
λαμβάνῃ τὰ δικαιώματά της; ὅτι εἶναι μέγα ἀδίκημα πρὸς τὴν
κοινωνίαν ἡ καθυσέρησις τῶν δημοσίων χρημάτων, ἔχομεν ἀρκετὰς

ἀποδείξεις, καὶ ἄλλων συνταγματικῶν ἐθνῶν, καὶ τῶν ἰδίων προγόνων μας. Εἰς πολλὰς συνταγματικὰς Κυβερνήσεις οἱ πολῖται ἀποκλείονται τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν εἰς τὰς δημοσίας συνεδριάσεις, καὶ τότε μόνον τὸ ἐξασκοῦν, ὅταν ἐξοφλήσῃσι τὸ χρέος των.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων μας, ἃς ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ σοφοῦ νομοθέτου τῆς Ἑλλάδος Σόλωνος, εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τόπον, εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν σήμερον νομοθετοῦμεν, ἐνχυρόνόμενοι διὰ τὰς πεπραχθείας μας, τί θέλωμεν εὑρεῖ, ὅτι ἐνομοθέτησε περὶ τοῦ πεπραγμένου ζητήματος; θέλωμεν εὑρεῖ δύο νόμους, τοὺς ὁποίους ἂν καὶ σκληρῶς, ἀλλὰ σοφῶς ἐνομοθέτησε περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου, διὰ νὰ φυλάξῃ τὴν ἡμετέραν περιουσίαν ἀπὸ τοῦς κατὰχραστάς. Σὰς ἀνακινώσας τοὺς ἰδίους νόμους διὰ νὰ γινώρισθῃ εἰς πόσον βαθμὴν ἐτιμώρουν οἱ πρόπατορές μας τὸ ἀδικήμα τοῦτο; τὸ ἐτιμώρουν καὶ τὸ συνέταττον εἰς τὰ ἀδικήματα τῆς ἐσχάτης προδοσίας (ἀνέγνω τοὺς νόμους). Πρακτικεῖτε, Κύριοι, εἰς τὸν πρῶτον ἀναγνωσθέντα Νόμον, κατεδίκαζεν εἰς θάνατον ἐκαῖνον, ὅστις χρεστὴν εἰς τὸ δημόσιον, ἐτολμοῦσε νὰ λάβῃ ἀρχὴν τινα. Εἰς τὸν δεύτερον διέττατε νὰ ὀρκίζωνται οἱ Βουλευταὶ, ὅτι κἀκενὸς Ἀθηναῖος δὲν θέλει προσβάλλουν τὴν πρωτοπικὴν ἐλευθερίαν, ὅταν δώσῃ τρεῖς ἐγγυητὰς διὰ τυχὸν ἀδικήμα, τὸ ὁποῖον ἤθελε πράξει, ἐκτὸς μόνον, ὅταν συλληφθῇ ὡς προδότης τῶν καθεστώτων, ἢ χρεωστῇ, ἢ ἐγγυηθῇ δι' ἄλλον φόρου. Ἡ καθυστέρησις. Κύριοι, τῶν δημοτικῶν χρημάτων, ἐπικυλινθεὶς τοὺς φόρους, καταπιεζοῖ τὸ ἔθνος, ἐπιβαρύνει ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας μας. Τὸ βάρος αὐτὸ κρεμάζεται ἀνεπισθήτως εἰς τὸν τράχηλον τοῦ γεωργοῦ, τοῦ ποιμένου, τοῦ βιομηχάνου, τοῦ ἐμπόρου, τοῦ κτηματίου καὶ ὅλης ἐν γένει τῆς κοινωνίας χωρὶς χάμμιαν ἐξίρεσιν.

Ἐπειτα, Κύριοι, χωρὶς ἀληθὴ οἰκονομίαν, πῶς θέλει δυνηθῶμεν νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰς ἐθνικὰς ὑποχρεώσεις μας; Πῶς θέλει ἐκπληράξωμεν τὴν δημοσίαν πίστιν; πῶς (ἐν) δινηθῶμεν βαθὺ κλόν ν' ἀποστρέσωμεν τὰ ἐξωτερικὰ μας δάνεια, τὰ ὁποῖα εὐεργετοῦται μᾶς ἐπρόσφεραν δι' ἐγγυήσεώς των αἱ γενναῖαι καὶ εὐεργέτιδες Μεγάλαι Δυνάμεις, καὶ τινες ἄλλοι φιλελλήνες; πῶς θέλει δυνηθῶμεν νὰ πληρώνωμεν τὰ ἐξωτερικὰ μας δάνεια καὶ χρεῖ; Πῶς θέλει ἀποζημιώσωμεν τοὺς ὁμογενεῖς μας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ἀγωνισθέντες, συνεισέφερον καὶ τὴν τελευταίαν τιμὴν δραχμὴν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος, καὶ σήμερον λιμοκτονοῦν; Πῶς θέλει δυνηθῶμεν νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς ἥρωας καὶ προμάχους

τῆς πατρίδος, τοὺς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἀγωνισθέντας· πῶς θέλει περιθάλψωμεν τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος πεσόντων ἡρώων, οἱ ὅποιοι μὲ ὄμμα Ἄργου θεωροῦν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ περιήολου τὰς πράξεις μας.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν εἶναι ἐπιλήσιμον! δὲν εἶναι ἀχάριστον! Σπαισιάνεται τὰ καθήκοντά του καὶ τὰ χρέη του. Ἀλλὰ, Κύριοι πῶς οὐναται νὰ τὰ ἐκπληρώνη, ὅταν δὲν κατασταίῃ τὴν κατὰ-χρησιν, ὅταν δὲν φροντίῃ, λέγω, νὰ οἰκονομήσῃ καὶ τὸ λεπτόν τῆς χήρας.

Ἀντιθέτως ἡ Συνταγματικὴ Κυβέρνησις, συμβαδίζουσα μὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἐνδόξου μεταβολῆς τῆς λαμπρᾶς ἡμερᾶς τῆς 3 Σεπτεμβρίου, θέλει φρονίσει νὰ περιορίσῃ τὴν κατὰ-χρησιν, καὶ νὰ μὴ συγχωρήσῃ νὰ κατασπαταλᾶται ἡ δημόσιος περιουσία, καὶ ὅτι δὲν θέλει συγχωρήσῃ νὰ δημιουργῶνται θέσεις ἑμμίσθοι περιτταί, ὡς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πεπτωκότος συστήματος. Ὁ κύκλος μας δὲν εἶναι ἀνάλογος μὲ τὰς δαπάνας τῆς πολιτείας· μὲ ἐννευε; εἶναι ἀδύνατον ὅλοι οἱ θηρεύοντες θέσεις νὰ ικανοποιηθῶσι, μολονότι ὅλων τὰ μέσα ἐξητληθήσαν ἀπὸ τὰς παρελθούσας δυστυχίας, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ; τὸ ἔθνος ἀδυνατεῖ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ ὅλους.

Ἰσως τις, θέλων νὰ ἀντικρούσῃ τὴν πρότασίν μου, ἀπαντήσῃ ὅτι αὐτὰ εἶναι μέτρα διοικητικὰ, καὶ πρέπει νὰ τὰ ἀρτίσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Προλαμβάνω νὰ τοῦ εἶπω, ὅτι καὶ τὰ εἰς τὸ ψήφισμα ληφθέντα μέτρα εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ὑπεργορεύθησαν δὲ ἀπὸ τὰς πεισιτάσεις.

Ἡ Συνέλευσις, Κύριοι, δὲν ἐκδιᾶζει μὲ τοῦτο κανένα ὀφειλέτην, τὸν ὑπάγει μόνον εἰς τὴν ἐξαίρεσιν.

Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν δὲν ἐννοῶ νὰ συμπεριληφθοῦν οἱ ὀφειλέται ἀπὸ προικοδοτήσεις. Ἐκαστος γνωρίζει, Κύριοι, τὴν κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, τὸν ὅποιον ἡ Κυβέρνησις ἴσως νομίζει δικαίον νὰ μεταρρυθμίσῃ, καὶ νὰ παρέξῃ προθεσμίους εἰς τοὺς ὀφειλέτας, διότι πολλοὶ εἶχον καὶ τὴν ἰδικὴν των ἰδιοκτησίαν διὰ νὰ γίνουν ἰδιοκτῆται προικοδοτιμένοι. Δὲν ἐννοῶ πρὸς τοῦτοις νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν καὶ οἱ ὀφειλέται, οἵτινες ἔχουν δικαίωμα: α) συμψηφισμοῦ μὲ τὸ δημόσιον, διότι εἶναι ἀδίκον νὰ θεωρῶνται ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, ἄνθρωποι, οἵτινες ἔχουν νὰ λαμβάνουν ἀπὸ αὐτό.

ἔχω, Κύριοι, νὰ σᾶς κάμω καὶ μιαν ἄλλην παρατήρησιν. Ὁφειλέτης, διοριζόμενος εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, καὶ μάλιστα εἰς οἰκονομικήν, πῶς δύνανται νὰ ἔχῃ τὴν ἀνήκουσαν ἀνεξαρτησίαν διὰ νὰ ἐκπληροῖ θεόντως τὰ εἰς αὐτὸν ἐπιβαλλόμενα χρέη τῆς

κοινωνίας; αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεοῖ, ἢ δὲν θέλει, τὸν καθυστεροῦντα νὰ πληρῶνῃ τὸ χρέος του, συλλογιζόμενος, ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, ἴσως μάλιστα τὸν ὁδὴ γήσῃ ποίους τρόπους νὰ μεταχειρισθῇ διὰ νὰ παρεκτείνῃ τὴν πληρωμὴν του, διὰ νὰ ὠφελῇται ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὅτι καὶ ἄλλοι πολῖται χρεωστοῦν, καὶ πρέπει νὰ γίνηται καὶ δι' αὐτὸν παράβλεψις, καὶ οὕτω νὰ παρῇ καθ' ἐκάστην τὸ οἰκονομικὸν μέρος τῆς ἐπικρατείας.

Δεκατρία ἑκατομμύρια, Κύριοι, ἔχει τὸ ἔθνος καθυστερήματα ἐντὸς τῆς δεκαετίας. Τέλος πάντων, Κύριοι, αὐτὸ τὸ μέτρον, λαμβανόμενον, θέλει γίνῃ ὡς παράδειγμα καὶ διὰ τὸ μέλλον.

Συμπεραίνων τὸν λόγον μου, τροποποιῶ σύμφωνα μὲ τὰ ἀνωτέρω τὴν πρότασίν μου, ἢ ὁποῖα γνωμοδοτῶ νὰ προστεθῇ ὡς ἐξαιρετικὸν ἄρθρον εἰς τὸ ψήφισμα, ἢ νὰ γινῇ χωριστὸν ψήφισμα περὶ αὐτῆς, ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνει.

Προτείνω δὲ ἡ πρώτη πρότασίς μου νὰ τεθῇ ὡς 4 ἄρθρον εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἄλλοι τῶν πληρεξουσίων, ἀντικρούοντες τὴν πρότασιν ταύτην, παρετήρησαν ταῦτα. Τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη διαιροῦνται εἰς γρῆν, λαβόντα ὑπαρξίν πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως καὶ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως. Τὰ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως προῆλθον ἀπὸ τὸ ἀκανόνιστον τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, διότι νόμος περὶ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων δὲν ὑπῆρχε, καὶ αἱ ἐπιβλήθεισαι μετὰ ταῦτα ὑποχρεώσεις εἰς φορολογουμένους δὲν ἦτο, διότι τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου ἦσαν πρόσφατα· ἐντεῦθεν προῆλθον ζημίαι εἰς τοὺς ἐνοικιαστιάς, καὶ αἱ πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερήσεις. Ἐπειτα ἐκ τῶν καθυστερούντων χρέη πρὸ τοῦ Βασιλέως πολλοὶ ἔχουν ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὸ δημόσιον, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸ 1836 ἐξεδόθη διάταγμα νὰ μένωσιν οὗτοι ἀκαταδίωκτοι, τὰ δὲ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως χρέη προῆλθον ἐπίσης ὅχι ἀπὸ κακὴν θέλησιν καὶ δυστροπίαν, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τὰς ὑπερόγκους τιμὰς τῶν ἐνοικιάσεων, ἀποτέλεσμα πεισματώδους συναγωνισμοῦ. Οἱ μὴ ἔχοντες ἐνασχόλησιν καὶ κεφάλαια κατέφευγον εἰς τὰς ἐνοικιάσεις, αἱ δὲ καθυστερήσεις τῶν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πτωχίας τῶν, καὶ ὅχι δυστροπίας. Τίς, δυνάμενος νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος του, ἤθελεν ὑποφέρει τὴν αὐστηρότητα τῶν καταδιώξεων; Τὰ αἴτια ταῦτα ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν ἀκολούθως νὰ παραχωρήσῃ τὴν δεκαετὴ προθεσμίαν διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν τούτων, διότι εἶχε βεβαιωθῇ πλέον, ὅτι οἱ ὀφείλοντες δὲν εἶναι κακῆς πίστεως ὀφελέται. Πῶς θέλουν θεωρηθῇ κακῆς πίστεως

ὀφειλέται πρὸς τὸ δημόσιον οἱ τριακονταετῶς ἐνοικιάσαντες τὸν ἐλαιῶνα Ἀμφίσσης, ὅταν πληρώσωσι τόσας δραχμὰς δι' ἑκάστον ἐλαιόδενδρον, ὅσας εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσπράξωσιν; Ἐὰν σκοπὸς τῆς προτάσεως ταύτης ᾖ ἡ ἐξόφλησις τῶν πρὸς τὸ δημόσιον χρεῶν, εἶναι ἀπάτη, διότι ὁ ἐνοικιάζων προσόδους, δὲν θέλει ζητήσῃ ὑπηρεσίαν, ἐνῶ δυνάμεθα ἄλλως νὰ προκαλέσωμεν αὐστηρότερα μέτρα καταδιώξεως.

Πρέπει νὰ γίνῃ πρὸ πάντων, ἐπρόσθεσεν ἄλλος, διάκρισις τῶν ἀπὸ δυστροπίας καθυστερούντων ἀπὸ τοὺς μὴ δυστροποῦντας, ἀλλὰ μὴ δυναμένους νὰ ἐξοφλήσωσιν· ἐκτὸς δὲ τῆς διακρίσεως ταύτης πρέπει πρὸς τοῦτοις νὰ διακριθῇ καὶ ἡ φύσις τῶν χρεῶν τούτων· α) εἰς προελθόντα ἀπὸ ἀγορὰν ἐθνικῶν κτημάτων πρὸ τοῦ 1833· β) ἀπὸ ἀγορᾶς ἐθνικῶν κτημάτων μετὰ τὸ 1833· γ) τὰ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως προσόδων· δ) τὰ ἀπὸ μοναστηριακὰ κτήματα· ε) τὰ χρεῖα τῶν κοινοτήτων. Κατὰ τὰς διακρίσεις δὲ ταύτας νὰ ὀρίσωμεν ποῖοι ἐξ αὐτῶν τῶν ὀφειλετῶν θέλουσιν ἀποκλεισθῇ τῶν δημοσίων θέσεων.

Ἄλλος δὲ πάλιν, ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἀγορεύων, ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς δικαίαν καὶ ἀναγκαίαν. Καθὼς, εἶπεν, εἰς τὰς παρελθούσας συνεδριάσεις ἀπητήσαμεν ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον ἐγγυήσεις τινὰς καὶ προσόντα, παραδεχθέντες, ὅτι πρέπει νὰ ᾖ αὐτόχθων, ἢ ἀγωνιστὴς, οὕτω δυνάμεθα δικαίως νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι πρέπει νὰ ᾖ ἀνεξάρτητος, καὶ ἀπηλλαγμένος πάσης ἀνάγκης. Ὁ δυστροπὼν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τοῦ ἀδικεῖ ἐν γένει τὸ ἔθνος, διότι σφετερίζεται τὴν δημοσίαν περιουσίαν καὶ δὲν φέρει οὐδεμίαν ἐγγύησιν ἀνεξαρτησίας. Ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τὸν δημοτικὸν σύμβουλον καὶ τὸν βουλευτὴν προσόντα, καὶ εἶναι ἄτοπον νὰ ζητήσωμεν ἐγγυήσεις ἀπὸ τὸν δημόσιον ὑπηρέτην, ὅστις, ἐξερχόμενος ἐκ τῶν κόλπων τῆς ἐξουσίας, ἔχει ἄμεσον συνάφειαν μὲ τὸν λαόν; Τοὺς συμμορφωθέντας μὲ τὸ τελευταῖον κυβερνητικὸν μέτρον τῆς δεκαετίας δὲν προσβάλλει ποσῶς ἡ περὶ ἧς πρόκειται πρότασις, διότι αὕτη ἀφορᾷ τοὺς ἐκπροθέσμους ὀφειλέτας, ἐκεῖνοι δὲ δὲν εἶναι ἐκπρόθεσμοι, εἰμὴ μετὰ δεκαετίαν. Μόνη δικαιολόγησις εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου εἶναι ἡ ἀρνησιδικία τοῦ δημοσίου. ὅταν εἶχον διενέξεις μὲ τὸ δημόσιον, ἢ τοὺς φορολογουμένους· ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλον ἡ ἀφορμὴ αὕτη ἐκλείπει, διότι τὴν ἀρνησιδικίαν ταύτην τοῦ δημοσίου ῥητὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος θέλει καταστρέψῃ, ὑπαγομένων καὶ τῶν διενέξεων τούτων εἰς τὰ τακτικά δικαστήρια.

Σύμφωνα μὲ ταῦτα ἐπρότεινε νὰ παραδεχθῇ ἡ ἐξῆς τροποποιήσις·

εἰς τὸν μόνον, ὅταν ὁ καθ' ἑαυτὸν ἀποδείξῃ, ὅτι εἶχε διενέξεις μετὰ τοῖς φορολογουμένοις, ἢ τὸ δημόσιον. ρ

Ἄν παραδεχθῇ, παρετίρησεν, ἄλλος, ἡ πρότασις αὕτη, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐξαίρῃσωμεν τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα, διότι μετὰ τὸ ὑπάρχον φορολογικὸν σύστημα, ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες ὀφείλουσιν εἰς τὸ δημόσιον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου μεγίστη ζημία θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸ δημόσιον, διότι τὸ μέτρον τοῦτο θέλει ἀπομακρύνει τὸν συνγωνισμὸν ἀπὸ τὰς ἐνοικιάσεις. Ἀντὶ νὰ εἰπωσιν, ὅτι ὁ ὀφείλων εἰς τὸ δημόσιον ὑπάλληλος δὲν φέρει τὰς ἐγγήσεις τῆς ἀεξαρτησίας, καὶ τῶν ἀπαιτούμενων εἰς τὸν ὑπάλληλον, ἥτον καλλίτερον νὰ εἰπωσιν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος πρέπει νὰ ἔχη κτίσματα, καὶ νὰ πληρύνῃ φόρους.

Πρόκειται, εἶπεν ἄλλος πληρεξούσιος, περὶ ἀπλουστάτου ζητήματος. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων τεθέντων προσόντων τοῦ ὑπαλλήλου, πρὸ πάντων πρέπει ὁ ὑπάλληλος νὰ θεωρῇ τὰ τοῦ δημοσίου ὡς ἰδιά του· ἀλλ' ἄνθρωποι κατακρατοῦντες τὸν δημοσίον περισόσιον, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀδικοῦντες τὸ ἔθνος, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἔχωσι τὸ προσὸν τοῦτο; Ὑπάρχουσιν ὅμως ἀπὸ ἐτέρου καὶ ἐξαίρεσεις ὡς πρὸς τοὺς παθόντας καταστροφὰς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐνεκα τούτου ὑποκύψαντες εἰς χρέη πρὸς τὸ δημόσιον. Εἰς τούτους ὁ βασιλεὺς εἶναι δίκαιον νὰ ἀπεινέμῃ τὴν χάριν, καθὼς καὶ εἰς τοὺς καταδικασμένους ἐνεκα ἐγκλήματος, ἵταν κρίνηται εὐλογον.

Δὲν πρόκειται νὰ καταδικάζωμεν τοὺς καθ' ἑαυτὸν στεροῦντας, ἀλλὰ νὰ καθιερώσωμεν προσόντα τὰ ὅποια μᾶς ἐγγύωνται τὸν τίμιον ὑπάλληλον, διότι ὁ ὀφείλων εἰς τὸ δημόσιον εἶναι ἀνάξιος νὰ διέπῃ τὰ τῆς πολιτείας· ὁ τοιοῦτος ἢ εἶναι σερέοικος, ἢ ἔχει, πλὴν ὀδυστροφεί, νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη του· ἀλλ' ὁ μὴ ἔχων ἢ ὁ κατακρατῶν πῶς θέλει φροντίζει περὶ τοῦ δημοσίου πλούτου; Ὁ προλαλίσας ἀπῆλθε νὰ πληρύνῃ φόρους ὁ ὑπάλληλος· ἀλλ' εἰς τὰς παρελθούσας συνεδριάσεις τί ἄλλο ἐκτίρηξεν ἢ συνέλεξις, εἰμὴ ὅτι εἰς τὸν ἀγωνιστὴν δὲν ἔμεινε μήτε ὁ ἐπιούσιος ἄρτος. Ἐὰν ἀπαιτῶμεν φόρους, ἃς ἀποδώσωμεν, ὅσα ὀφείλει τὸ ἔθνος πρὸς τοὺς Ὑδραίους, τοὺς Πετσειώτας, Ψαρρῖανους διὰ νὰ ἔχωσι καὶ οὗτοι νὰ πληρύνωσι φόρους.

Ὅσα εἶπον οἱ κατὰ τῆς προτάσεως ἀγορεύσαντες 1) ὅτι αἱ καθ' ἑαυτὸν στερήσεις προέκυψαν ἐνεκα τῶν ὑπερόγκων τιμῶν τῶν ἐνοικιάσεων, 2) ὅτι εἰς αὐτὰς περιλαμβάνονται καὶ πολλὰ χρέη, καὶ 3) ὅτι, γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως, ἀπεκλείονται ὅλοι τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, δὲν εἶναι ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα. Τὸ μὲν πρῶτον, διότι εἰς τὰ ἐκούσια συναλλάγματα ἢ μετὰ γνῶσιν εἶναι ματαία, τὸ δὲ 2) διότι νόμος ἐκδοθεὶς κατὰ τὸ 1833 διέκρινε

τὰ παλαιὰ χρέη τῶν νέων, τὸ δὲ 3) διότι οἱ μὲν γεωργοὶ καὶ βιομήχανοι δὲν θηρεύουσι θέσεις, οἱ δὲ θηρεύοντες αὐτὰς ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, δὲν θέλουσι πάθει μέγχι κακὸν, ἂν ἀποκλεισθῶσιν, ἐφ' ὅσον ὀφείλουσι τῶν δημοσίων θέσεων, ἐνῶ μάλιστα ὁ νόμος ἐπιβάλλει αὐτοῖς ἄλλα δεινότερα, ἥτοι φυλακίσεις, ἐκποιήσεις κτλ.

Διὰ τὴν ἄλλω πῶς ἐλέγχετο πρὸ ἡμερῶν παρὰ τινων, ὅτι τὸ νὰ ἀποκλεισθῶσιν τινες τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας δὲν εἶναι μέγα;

Πολλῶν δὲ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς προτάσεως λεγθέντων, καὶ ἐφ' ἱκανὸν συζητηθεῖσας αὐτῆς, παρετρήθη παρὰ πολλῶν πληρεξουσίων, ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς προτάσεως ταύτης εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας, καὶ ὅχι ἔργον συντακτικῆς συλλεύσεως. Ἐάν ἡ Συνέλευσις ἐπιμείνῃ, εἶπον, εἰς τοιαύτας προτάσεις, αἵτινες ἀφοροῦν κυβερνητικὰ καθήκοντα, αἱ προτάσεις θελοῦν πολυπλασιασθῇ, καὶ εὐτῶι, ἀντὶ νὰ ἐνασφολιθῶμεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Συντάγματος, θελοῦμεν καταγγίλῃσθαι εἰς ἀλλότρια ἔργα παραβιάζοντες τὴν ἐντολὴν, τὴν ὅποιαν ἐλάβομεν ὥς παραιτιθώμεν ἀπὸ τὰς καθημέραν ἀναφυομένης ταύτης λογομαχίας, ἐνεκα τῆς σχολικῆς ὁδοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν παρεξστράπυμεν.

Ἡ προκειμένη πρότασις εἶναι ἔργον τῶν Βουλῶν. Ἐπρότειναν δὲ μετὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν τούτων νὰ παραπεμπῇ ἡ Συνέλευσις τὴν πρότασιν ταύτην εἰς τὰς Βουλὰς.

Ο εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν πληρεξούσιος συγκατατίθη νὰ παραπεμπθῇ εἰς τὰς Βουλὰς.

Ἐρωτηθεῖσα ἡ Συνέλευσις, ἂν θέλῃ νὰ παραπεμπθῇ ἡ τοῦ πληρεξουσίου Σύρου πρότασις εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἀπεφάνθη ὡς παραπεμπθῇ, νὰ προβῇ, δὲ ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ ψηφίσματος, παραιτοῦντα ὅλα τὰλλα, εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος.

Ἐνταῦθα ὁ πληρεξούσιος Πειρωτῶν ἐπενέφερε τὴν γῆρας παρουσιασθεῖσαν, σήμερον δὲ ἀνακληθεῖσαν, παρὰ τοῦ πληρεξουσίου Βονίτης πρότασιν, τοῦ νὰ ἐξαίρεθῶσι καὶ οἱ δικασταὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου τῶν προσόντων τοῦ α. καὶ β'. παραγράφου τοῦ ψηφίσματος.

Ἡ Συνέλευσις ἀνέβηκε τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως ταύτης εἰς τὴν προσεχῇ συνεδρίαν.

Μετὰ τοῦτον ἕτερος πληρεξούσιος ἐπρότεινε νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ψήφισμα ὡς 3 ἄρθρον τὸ ἑξῆς:

α Νόμος ἰδιαίτερος θέλει κανονίσαι τὰ περὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῶν ἀπὸ τοῦδε ἐλευσμένων.

Ἡ Συνέλευσις ἀνέβη καὶ τὴν συζήτησιν τοῦτου εἰς τὴν προσεχῇ συνεδρίᾳσιν.

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη παρὰ τοῦ Γραμματέως τὸ ἄρθρον 2 τοῦ σχεδίου τοῦ ψηφίσματος, ἔχον οὕτω·

« Ἄρθρ. 2. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία θέλει ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ψηφίσματος, ἔχοντος τὴν αὐτὴν ἰσχὺν τοῦ Συντάγματος, ὑποκειμένου τοῦ Ὑπουργείου εἰς ἑαυτάτην εὐθύνην διὰ τὴν μὴ τήρησιν τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Ὁ δὲ Πρόεδρος ἔθεσεν αὐτὸ εἰς συζήτησιν, καὶ ἀνήγγειλεν, ἔάν τις τῶν πληρεξουσίων ἔχῃ νὰ προτείνῃ τροποποιήσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Εἰς τῶν πληρεξουσίων ἐπαρουσίασε τὴν ἐξῆς τροπολογίαν,

« Τὸ παρὸν ψήφισμα ἰσχύει ὡς ἐάν ᾔτο καταχωρημένων αὐτολεξεί εἰς τὸ σύνταγμα, καὶ ἡ παράβασις αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου θεωρεῖται ὡς παράβασις τῶν ὅρων τοῦ Συντάγματος ».

τὴν ὁποίαν ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη σχεδὸν παμψηφεί.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίᾳσιν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ο ἐκπληρῶν' χρέη Προέδρου

Ἀντιπρόεδρος Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Α. ΛΟΝΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δρ. Ν. Δρόσου.

Κ. Θ. Κολοκοτρώνης.

Γ. Δοκός.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΖ'.

Τῆς 21 Ἰανουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοσοῦ τετάρτου ἔτους, ἡμέραν παρασκευὴν, συνελθόντων τῶν πληρεξουσίων ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐγένετο ἡ ἐκφώνησις τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου, εὐρεθέντων δὲ παρόντων διακοσίων τριάκοντα ἐνός, καὶ ἀπόντων δέκα, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν συνεδρίᾳσιν.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης